

Na bojištima Majevice i Posavine za slobodu
Domovine položili su živote:

† Stojak (Nike) Miroslav † Pavljašević (Marka) Ilija
† Tomić (Nike) Blaško † Divković (Nike) Ferdo
† Pavlić (Franje) Igor

Pokoj vječni daruj im Gospodine!

KRATKE VIJESTI

KNJIŽEVNA VEČER U POVODU STOTE OBLJETNICE
ROĐENJA MIROSLAVA KRLEŽE

Kultura u ratu

HKD "Napredak" priredilo književnu večer posvećenu stotoj obljetnici rođenja Miroslava Krleže. Prepuna dvorana Narodnog pozorišta pokazala je koliko je našem građanstvu Krleža blizak. Svi sudionici u programu su pokazali profesionalnu zrelost i odgovornost. Iznijansirano lijepo ugođaj su pripremili: profesorice gđa. Vjekoslava Lekić i gđa. Božana Arapović, gospođa glumci Milica i Vlado Kerošević, Nermin Grulić i Zoran Tešić, kao i gospodin ing. Vinko Dobričić sa svojom odličnom tamburaškom sekcijom. Scena se doimala nenametljivo sa portretom Miroslava Krleže u pozadini, djelo akademskog slikara gospodina Seada Hodžića. Cvjetni aranžman, gospođe Zorice Slišković, bio je pravi doživljaj za oči. Nakon pozdravnih riječi predsjednice HKD "Napredak", gospođe Zlate Musić, koje su popraćene skladbom "Fala" u izvedbi Tamburaške sekcije, publika je s pljeskom nagradila izvoditelje programa.

L.V.

IZ DRUŠTVA "HRVATSKI DOM"

I nama treba dom

Kulturni rad Hrvata u Tuzli ima bogatu i lijepu tradiciju. Poslije drugog svjetskog rata, odlukom državnih organa zabranjen je rad svih nacionalnih društava i oduzeta im je imovina. Obnoviteljskom skupštinom održanoj 13. ožujka 1993. g. Društvo "Hrvatski dom", nastavilo je svoj rad, koji je otpočeo Osnivačkom skupštinom 20. prosinca 1913. g. dakle prije 80 godina. Hrvati su uspješno organizirali svoju kulturnu i nacionalnu djelatnost još davne 1873. g. a već od 1896. g. Hrvatsko pjevačko društvo "Majevica" je predstavljalo značajno mjesto kulturno-prosvjetnog rada u Tuzli. Valja napomenuti da su ugledni Hrvati 1910. g. povelili akciju da se u Tuzli podigne zgrada, koja bi bila središte hrvatskog društvenog života. Zgrada "Hrvatskog doma" je podignuta poslije prvog svjetskog rata, a renovirana je 1940. g. U njoj su, pored velike dvorane, postojali i knjižnica sa čitaonicom, u kojoj je bilo oko 1200 knjiga, zatim kavana i druge prostorije.

Danas se u toj zgradi nalazi tuzlansko "Narodno pozorište". Od obnavljanja rada HKD "Napredak", studenog 1990. g. pokretanja lista "Hrvatski Glasnik", prosinca 1992. g. Društva "Hrvatski dom", ožujka 1993. g. rad mnogih sekcija, orkestrara, zborova, odvija se u Franjevačkom samostanu, u veoma skučenom prostoru. Tražena je adekvatna zgrada u Tuzli u kojoj bi se mogle normalno odvijati sve aktivnosti Društva i njegovih članica. Danas, još uvijek čekamo rješenje nadležnih organa. Dosadašnje aktivnosti i uspjesi su poznati svima u gradu, te smatramo, da bi ovom problemu trebalo posvetiti mnogo veću pozornost. Kulturni procvat Tuzle vezan je za entuzijaste i kulturne djelatnike svih naroda, a mi Hrvati svojim radom dokazujemo da smo ravnopravan učesnik u tom pothvatu. Svakom narodu treba omogućiti da se ravnopravno razvija, u podjednakim uvjetima. "Hrvatski dom", za sada, nema takvih uvjeta.

J.N.

OSNOVANA PRVA SEKCIJA HRVATSKE MLADEŽI
HRVATSKE ZAJEDNICE SOLI

U Križanima osnovana prva sekcija

Inicijativa pokrenuta od strane grupe mladih ljudi, entuzijasta, počela je da daje i prve konkretne efekte. U subotu 24. srpnja 1993. godine u Križanima osnovana je prva po redu sekcija Hrvatske mladeži Hrvatske zajednice Soli.

Veliki interes mlade generacije za ovu organizaciju, njena programska načela i ciljeve, rezultirao je velikim brojem članova Mladeži na ovom području. Sa osnovnim naznakama pravaca djelovanja Hrvatske mladeži, te o razlozima i motivima za aktiviranje jedne organizacije mladih

ovog tipa, nazočne na osnivačkom skupu u subotu je upoznao gosp. Željko Čičak, član inicijativnog odbora i jedan od začetnika ideje Mladeži na ovim prostorima. Na skupu su odmah izneseni i konkretni prijedlozi i zahtjevi mladeži sa ovog područja, a za realizaciju istih je zaduženo čelništvo Sekcije. Jedan od problema Sekcije, uočen na samom osnivačkom skupu, jeste velika teritorijalna razduženost ove mjesne zajednice, te će se u budućem radu naročita pozornost morati posvetiti oblicima nastupanja i djelovanja Sekcije. Za predsjednika Sekcije je izabran gosp. Velibor Slišković, tajnica je gospođica Branka Antunović, a rizničar gospođica Anka Antunović.

Poželimo našoj mladeži uspješan rad.

PRONAČI POČINITELJE!

Masakr u Doljanima

U petak, 6. kolovoza u Posušju, služena je misa zadušnica za 34 žrtve bestijalnog zločina. Reuter je javio a RTL započinjao sve informativne emisije viješću o masakru Hrvata u hercegovačkom selu Doljani, nedaleko od Jablanice. Selo su desetak dana kontrolirale jedinice Armije BiH a potom su u njega ušle postrojbe HVO-a. Na prilazima i u samom selu zatečen je stravičan prizor, na desetine izmasakriranih tijela Hrvata, civila i vojnika. Većina inozemnih medija objavila je ovu vijest, potkrepljenu snimcima RTL-a s lica mjesta. Mediji u Sarajevu, za sada, šute o ovome zločinu. Činjenica je, da se ovakvim "akcijama" ne može uništiti jedan narod ali se može uništiti ideja o suživotu i zajedničkoj državi. U najnovijem prijedlogu bosanske delegacije u Ženevi o stvaranju zajedničke države od bosanske i hrvatske republike u okviru buduće Unije BiH, spominju se i uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi do takve državne tvorevine uopće i došlo. To je, prije svih ostalih, uklanjanje i kažnjavanje odgovornih za zločine poput ovoga u Doljanima, bez obzira tko su počinitelji. Samo čistih računa i neokaljane savjesti možemo graditi budućnost.

HRVATSKA ZAJEDNICA

UZ TREĆU OBLJETNICU HDZ TUZLA

Vodeća stranka bh Hrvata

Nije vrijeme za svečane proslave obljetnica, ali napisati koju riječ i prisjetiti se na značajne datume u životu hrvatskog pučanstva na našoj regiji je neophodno.

U srpnju ove godine navršile su se tri godine od formiranja Hrvatske demokratske zajednice u Tuzli i tuzlanskoj regiji.

Inicijativni odbor HDZ konstituiran je 19. srpnja 1990. godine. Zasluga za to, u prvom redu, pripada gospodi: ing. Anti Zvonaru, ing. Dragi Paviću i fra. Josipu Bošnjakoviću, tadašnjem gvardijanu Franjevačkog samostana u Tuzli. U prostorijama samostana održan je prvi sastanak Inicijativnog odbora HDZ.

Rad na organiziranju HDZ-a, na okupljanju i učlanjivanju Hrvata bio je spor i mukotrpan, jer se hrvatski narod dugo nije mogao osloboditi pritiska prošlosti u kojoj je njegov nacionalni identitet bio ugrožen.

Vrlo je zanimljivo da tijekom formiranja HDZ, pa sve do danas, nije bilo konflikata sa pripadnicima srpske i muslimanske nacionalnosti. Hrvatski intelektualci gradskog područja, u početku su imali pomalo rezerviran stav, no, na sreću, mlada hrvatska inteligencija odmah se uključila u članstvo i dala svoj veliki doprinos u formiranju stranke.

U te mlade intelektualne snage spadaju gospođa: Stjepo Pranjić, Ivica Marinović, Franjo Bosankić, Božo Tomić, Rafo i Ivica Mazić i drugi.

Neki od njih, a među prvima dr. Tomislav Rašpica, obilazili su sela i zaseoke da bi pridobili što veći broj članova HDZ-a.

Pisati o prvim danima HDZ-a u tuzlanskoj regiji, a ne spomenuti fra Josipa Bošnjakovića i župnika župe Šikara, fra Dominka Batulića, i tadašnjeg župnika župe Breške a današnjeg tuzlanskog gvardijana fra Petra Matanovića, bilo bi neoprostivo, jer su oni, zahvaljujući svom svećeničkom autoritetu, na svakom mjestu, u svakoj obitelji usmjevali naš hrvatski narod u tu organizaciju, imajući uvijek u vidu da se bez jedinstva hrvatskog naroda na ovim prostorima neće ništa postići.

Od tih prvih dana, pa sve do danas, bilo je mnogih lutanja, smjenjivanja pojedinih čelnih ljudi i dolaženje onih u koje bi se trebalo vjerovati. Svakako, najveće nade se polažu u mlade intelektualce koji se trenutno nalaze na odgovornim mjestima i svojom djelatnošću su mobilizirali Hrvate.

Ako se usporede brojčani pokazatelji stanja u članstvu, onda to izgleda ovako:

Prvi predsjednik HDZ-a gosp. D. Pavić predao je gosp. P. Vasilju oko 1200 članova. U prosincu 1992. god. broj članova iznosio je 825, a danas 10.000 članova. To predstavlja impozantan broj koji ide u prilog efikasnosti djelovanja mladih, perspektivnih intelektualnih snaga hrvatskog naroda regije Tuzla.

Zahvaljujući njihovoj aktivnosti stvara se HVO, a hrvatski narod se organizira u HZ Soli koja se maksimalno zalaže za interese hrvatskog naroda i suradnju sa pripadnicima drugih nacionalnosti koje žive na ovim prostorima.

Veliki doprinos članova HDZ-a je i u oblasti kulture gdje u HKD "Napredak" veliki uspjeh imaju Tamburaški zbor pod ravnateljstvom ing. V. Dobričića, i Ženski pjevački zbor pod ravnateljstvom profesora Mirka Duška.

Pojavom "Hrvatskog Glasnika" ukinuta je totalna informacijska blokada hrvatske zajednice u Tuzli. Osim informiranja o tekućim događajima u kulturnim i političkim asociacijama Hrvata u Tuzli, u listu izlaze redovite rubrike posvećene našoj povijesti, kulturi i duhovnom životu. Ustatale su se i probudile duše mnogih Hrvata i Hrvatica, te ih sve češće, i sada već u popriličnom broju možemo vidjeti u "Hrvatskom domu", "Napretku", a i u crkvi.

U povodu treće obljetnice uputimo iskrene čestitke i želje za još veće uspjehe.

Vjekoslava Lekić

AKTUALNO

Nesporazumi sa Hrvatima

Političke tenzije, prouzrokovane agresijom na BiH, doživljavaju kulminaciju i prenose se kao požar iz mjesta u mjesto...

U poljednje vrijeme, nešto veoma ružno se počinje događati u Lukavcu. Naime, sve to što se događa nastoji se projicirati kao dugo žudene promjene, kadrovska osvježanja, itd. U nezvaničnim razgovorima, često se pominju greške u prethodnom razdoblju, tako da se konzekvencije prihvaćaju kao normalna stvar.

Prije svega, treba istaknuti da val napadaja na neke vodeće Hrvate u gospodarstvenom području ne dolazi od "grupe nezadovoljnih radnika tvornice koji bi ponovno uveli radničko samoupravljanje", nego od izuzetno utjecajnih ekstremnih pojedinaca.

Građanima hrvatske nacionalnosti su apsolutno nedostupna sredstva informiranja tako da su u Lukavcu prisiljeni na šutnju. Nakon sukoba u srednjoj Bosni uskraćeno im je pravo da gledaju HTV. Hrvata žurnalista nema u postavi lokalne lukavačke televizije. Mladi snimatelj Z. Pavić je otjeran radi toga što je jednom novinaru rekao da je - amater. U zadnje vrijeme nema kritičnosti u napadajima na HVO, a nekritički se glorificiraju jedinice Armije BiH.

Značajno je nastojanje da se Dom kulture u gradu pretvori u islamski centar i Sveučilište. S druge je strane, već objavljena inicijativa, koju "guraju" lukavački "Preporod" i list "Sabah", da Dom kulture nosi ime Muhameda Hevajje Uskufija? Sa ovim prijedlogom se, očito, ne slaže hrvatsko pučanstvo Bistarca koje je, također, ulagalo pozamašna sredstva u izgradnju ovoga hrama kulture, no, trenutno je prinuđeno da se ne oglašava.

U jednoj svojoj studiji eminentni znanstvenik, gospodin mr. Nedžad Pašić piše: "... Podaci tvrde da dva imena tuzlanske književne baštine spadaju u grupu najstarijih pisaca Tuzle. To su: Stjepan Matijević i Muhamed Hevai Uskufi. Pretpostavlja se da je Matijević rođen oko 1580. godine a, Uskufi, 1601. godine. Matijević je živio u Sarajevu i Rimu. U Rimu štampa svoju knjigu "Ispovjednik". Štampana je "bosanskim i slovinskim jezikom" (str.19). Bilo bi dobro da Dom dobije ime po dvojici ovih književnika.

Ovu svojevrsnu hajku na sve što je hrvatsko, moguće je i potrebno zaustaviti na vrijeme - pa i posve eliminirati isključivo uvođenjem u igru mladih ljudi koji bi unijeli znatno više povjerenja u odnose sa svojim susjedima Hrvatima, pa bi i atmosfera za život postala podnošljivija.

S. Nezirović

hotel tuzla
tuzla

75000 TUZLA
REPUBLIKA
BOSNA I HERCEGOVINA
M. FIZOVIĆA FISKA 15
TEL. 075/ 22 17 77 i 31 021

INTERVIEW: Hazim Šadić - zapovjednik II korpusa A BiH

Prava legenda na putu ka pravoj luci

HG - Čitate li "Hrvatski Glasnik"? Znam da kao prvi čovjek II. korpusa nemate mnogo slobodnog vremena.

- Ne čitam u cjelini, ali uvijek se nađe neki zanimljiv članak. Redovno dobijam list.

HG - Gospodine Šadiću, vi ste profesionalni vojnik. Čitav život ste posvetili tome časnom pozivu. Svaki profesionalni vojnik želi postati general i to general koji svoje znanje ispunjava u ratu. Siguran sam da ovo nije rat koji ste kao vojnik željeli?

- Završio sam vojnu akademiju u Beogradu a zatim i komandno-štabnu akademiju. Bio sam ponosan jer u to vrijeme to nije mogao svako. Sjećam se, iz mog Čelca je otišlo sedamnaest kandidata a ja sam jedini primljen. Bio sam ponosan što sam postao Titov oficir i tako sam i u službi ponašao. Dobar dio službe sam proveo u Sloveniji, u Tolminu i Kranju. Kad je rat počeo u Sloveniji nisam mogao ni sanjati da će do ovoga doći u BiH. Poslije prenošenja rata u Hrvatsku, Knez, Delić i ja smo se sastajali i došli do zaključka da će se rat prenijeti i u BiH. I na osnovi tih naših procjena sačinili smo nekakav plan naših daljih postupaka. Odnos JNA prema nama, oficirima Hrvatima i Muslimanima, se promijenio. U korpusu sam vodio jedan od najvažnijih referata, ratno planiranje. Odmah po početku rata bio sam odstranjen sa tog mjesta jer su planovi bili potpuno izmijenjeni u odnosu na planove koji su rađeni prije. Rađeni su planovi za ovo što se sada zbiva i to ja nisam smio znati. Hrvati i Muslimani su bili odstranjeni na neka sporedna mjesta. Onda smo negdje oko desetog aprila otišli u opštinu kod Bešlagića i javili mu se. Rat je već bio počeo u Bijeljini i Zvorniku.

HG - Mi kažemo da je počeo od Ravnog.

- Tako je. Mi bi u BiH upravo tako i trebali pisati.

HG - Vi ste preuzeli zapovjedništvo od gospodina Kneza, ali očigledno je, da je to bio kontinuitet. Postigli ste uspjeh u obrani našeg grada i okoline. Imate li kontakte sa gospodinom Knezom i kako on sada gleda na ovo?

- Knez i ja smo dobri prijatelji i zajedno smo prešli u ovu borbu. Zajedno smo radili. Sinoć sam razgovarao s njim. On je u Zagrebu. Bolje mu je nego meni. Upravo se vratilo sa mora. Knez pomaže svojim savjetima i ugledu našeg korpusa u Hrvatskoj. Mi smo dokazali da je stanje u ovoj regiji i u ovom korpusu potpuno drugačije nego u drugim dijelovima BiH.

HG - Zahvaljujući Vašim nastojanjima ovaj Okrug je ostao u jasnim relacijama prema ovom strašnom ratu. To je rat i otpor svih građana i naših oružanih snaga protiv okupatora. Ne radi se ni o kakvom građanskom ratu svih protiv svih. Zna se

Ja i ova komanda smo siguran garant da neće biti povrijeđeno ni jedno selo, ni hrvatsko ni muslimansko. Svaki takav eventualni pokušaj ćemo spriječiti. Imamo snage za to

tko je agresor a tko oslobodilačka vojska. Među njima su i 115. brigada "Zrinski" i 108 u Brčkom, brigade HVO-a.

- Od samog početka smo nastojali da sivorimo profesionalnu vojsku bez uličnih heroja. Već 16. maja smo formirali 1. tuzlansku brigadu. U nju su ušli prvo dobrovoljci koji su se javili na Paša Bunar. U njen sastav, pored Tuzlaka ušli su i Zvorničani, Vlaseničani i drugi sa naše regije. Nismo dozvoljavali stvaranje nekih ličnih vojski sa komandantima koji će se odvajati od okružnog štaba a kasnije od komande 2. korpusa. Sve smo jedinice formirali formacijski i postavili ih na prava mjesta. Imamo sada u našem korpusu jedinice formirane od vodova do operativnih grupa. Jedinice nam nisu vezane za teritorije sa kojih dolaze. I 115 ide na ratišta gdje joj se naredi. Karakteristične su 108. brigada i jedna i druga, te 107. One imaju

daleko najteže ratište.

HG - Rat remeti um i obične smrtnike dovodi u iracionalno stanje. Izgleda da ovaj rat dovodi u iracionalno stanje i vojnika i političare. Kako shvatiti sukob u srednjoj Bosni i Hercegovini?

- Mi smo od samog početka radili na tome da sve jedinice budu pod jedinstvenom komandom. Meni se čini da oni u centralnoj Bosni pa i u Hercegovini to nisu uradili. U centralnoj Bosni oni nisu ni blizu imali tako intenzivne napade agresora kao što smo mi imali. Imali su daleko više i naoružanja i opreme. Onda se umiješala i politika, naročito poslije prvih pregovora u Ženevi i Vance-Owenovog plana kada su obećane provincije. Do toga je sigurno moralo doći. Ja kao vojnik osuđujem i jedne i druge jer smo mi kao dva naroda, zajedno ušli u rat protiv zajedničkog neprijatelja, i da smo ostali dosljedni, onako kako smo počeli, rat bi bio davno završen. Umiješala se politika, a mi vojnici smo samo produžena ruka političara i izvršavamo naredjenja političara. U centralnoj Bosni i u Hercegovini to se posebno odrazilo.

HG - Sadašnje stanje - gledano s točke gledišta hrvatskog puka - nije dobro. Hrvati u Tuzli, bore se na pravoj strani, ginu zajedno sa Muslimanima na Brčkom i Gradačcu. Bore se za jedinstvenu bh. državu. Hoće da žive u zajedništvu sa drugim narodom pa, ako bude moguće, i sa trećim. Hoće li to biti moguće?

- Ja sam to i sinoć rekao na jednom sastanku. Ne bih nikada bio komandant jednonacionalne vojske. Sretan sam što sam komandant jednog ovakvog korpusa gdje su svi zajedno. Možda procentualno ima čak i malo više Hrvata koji su uzeli učešća u borbi. I jedan dio Srba koji su ostali lojalni, je sa nama. Moja komanda i ja lično, smo ubijedjeni da ćemo ovdje sačuvati jedinstvo, i naroda i vojske. Godinu i po ni jednom gestom niko nije pokazao želju da ne živi zajedno. I jedni i drugi pokazuju želju da ostanu zajedno. Komšija uz komšiju.

HG - Narod se ufa da je zapovjedništvo II. korpusa, na čelu s Vama, protagonist i glavni oslonac savezništva i mira između Hrvata i Muslimana u Tuzli. Mi smo ubijedjeni da postoje i šejtanske sile koje vuku u helak. Hoćete li izdržati?

- Ja i ova komanda smo sigurno garant da

grabovičkić

75000 TUZLA Crno Blato br.121
Telefoni (075) 31- 425, 232- 818
Telefax (075) 232- 818

SA PRVE CRTE

neće biti povrijeđeno ni jedno selo, ni hrvatsko ni muslimansko, ni od Brigade HVO ni od Armije. Svaki takav eventualni pokušaj ćemo spriječiti. Imamo snage za to. Ni jedna naša jedinica ni postrojba nije do sada, nijednim svojim gestom pokazala takve tendencije. Naše jedinice se bore na svim prostorima. Brigade HVO-a se bore svuda. Naše brigade se bore na prostorima gdje žive Hrvati. One uporno brane hrvatska sela. Ulice su nesretno pale, ali nakon njih smo uspostavili jedan sistem i ni jedno hrvatsko selo nije više palo. To mi je garancija da na ovim prostorima ne može i neće doći do poremećaja međunacionalnih odnosa.

HG - Nedavno sam bio u posjetu brčanskom bojištu i oni se pomalo tuže da se o njima malo govori. Smatraju da je to najvažnije bojište u ovome ratu a mediji ih pomalo zaobilaze. Što Vi mislite o tomu?

- Od samog početka rata ovo je glavno ratište. Glavno ratište je na 2. korpusu. Ni Vlada u Sarajevu neće da prizna da se ovdje jedino vodi rat za Bosnu protiv agresora. U Gradačcu se lani u ovo vrijeme vodila odsutna bitka. Gradačac je pružio možda jači otpor agresoru od Vukovara. Na Gradačcu je slomljena ofanziva koja je trajala tri mjeseca. Da je pao Gradačac, prošle godine oko desetog avgusta, kada je bila najjača ofanziva, pala bi i cijela Posavina. Poslije toga težište je pomjeren prema Brčkom. Od januara na tom dijelu fronta od Gorica prema Ulicama, od Suljagića Sokaka i Dizdaruše oni stalno nadiru. Sredstva informiranja ovom bojištu zaista nisu pridavala dužnu pažnju. Sigurno, najteža bojišnica je na tom dijelu, od Čelca preko Zovika do Cerika.

HG - Meni je uspjelo da do sada čujem o tri naše "legende". Dva komandanta, jedan iz Novog Travnika, jedan iz Zenice, postali su, prema TV BiH, "legende" na G. Vakufu a jedan je nazvan "legendom" od našeg najtiražnijeg lista za uspješno prodiranje prema luci Ploče. Nisam čuo da je, po meni, najuspješniji zapovjednik, a to ste Vi, ikada nazvan legendom. Možda Vi forsirate pogrešnu luku - Brčko. Koja je nama luka važnija?

- Nama je važnija luka Brčko. Naša je težnja da mi u tu luku i uđemo. Da to bude naša luka, bosanskohercegovačka. Iz te luke moći ćemo da plovimo u sva druga mora. To je prirodno naša luka.

HG - Hrvati su na referendumu glasali za suverenu Bosnu, odazvali su se u borbu. Pitanje koje postavljam svim ljudima od značaja je: Mogu li Hrvati u Tuzli još nešto učiniti?

- Sigurno da ovaj dio Hrvata pomaže u borbi, ne malo već puno. Ja mislim da je uključivanje ovolikog broja Hrvata u zajedničku borbu dovoljan dokaz da su Hrvati opredjeljeni za zajednički život. Hrvatski narod ne treba da se plaši uopšte, da čak razmišlja o seljenju. Može da bude sretan što ima ovakve zajedničke oružane snage. Niko od nas, ni ja ni moj komšija Pejo Kovačević, nema rezervne domovine. Mi vojnici garantujemo i muslimanskom i hrvatskom narodu da mogu slobodno živjeti ovdje dok je nas. Ponavljam, nećemo dozvoliti da bilo ko povrijedi dostojanstvo bilo kog naroda.

HG - Gdje biste sada bili kada bi bilo onako kako bi Vi željeli?

- Vjerovatno bih bio sa ženom i djecom negdje na moru. Odmor sam provodio u Omišu, kod prijatelja. Nisam išao u vojna odmarališta. Imam dvije kćerke, Elviru i Sanelu. Elvira je rođena u Novoj Gorici a Sanela u Mostaru. Elvira studira a Sanela završava osnovnu školu.

HG - Gospodine Šariću, hvala Vam za ovaj interview. Smatram Vas, skupa sa vašim prijateljem gospodinom Knezom, istinskom legendom uspješne borbe protiv okupatora. Ostajte nam dobro i zdravo.

L.J.A.

108. BRIGADA HVO

108. BRIGADA HVO-a

Ono što je karakteriziralo zbivanja na crtama obrane 108. pješake brigade HVO Brčko u protekla dva tjedna, to su stalne provokacije neprijatelja iz streljačkog naoružanja. Protekla dva tjedna međutim obilježilo je pokušaj proboja, u okviru šire ofenzive agresora, crta obrane na Boderištu.

Za tih ofenzivnih napada, u borbama koje su se razvile, nanijeli smo gubitke agresoru u tehnicu i ljudstvu, a naše crte obrane ostale nepromijenjene. U tim borbama, na žalost i mi smo imali poginulih i ranjenih boraca.

Neprijatelj je u proteklom periodu najviše provocirao naše obrambene položaje na Vranovači (Boderište). Pri tom je od oružja najviše koristio minobacače od 82 mm. Ako zanemarimo zanemarljive provokacije neprijatelja, pregled zbivanja na crtama obrane 108. brigade HVO Brčko izgledao bi ovako:

Devetnaestog srpnja uveče, neprijatelj je kraće vrijeme tukao naše linije obrane na Vranovači pragom i minobacačima od 82 mm sa tri mine, a kasnije je, kao provokaciju, ispalio i jednu minu od 120 mm. Tri dana kasnije, dvadeset i drugog srpnja u zoru (u 03.30 sati), neprijatelj je naše položaje u Boderištu iz pravca Miladija počeo tući haubicom a iz pravca Tadića ispalio je tri tenkovske granate. Agresor je time počeo tenkovsko-pješadijski napad na Boderište ispalivši oko 08.00 sati 30-tak granata raznih kalibara. Od tih projektila jedan borac je poginuo a jedan je ranjen.

Granatiranje naših položaja na Boderištu, Zoviku, i Dubravcima Donjim nastavljeno je i dalje. Od haubičkog projektila poginuo je jedan borac a od granata koje su padale po civilnim ciljevima u Gornjem Zoviku, poginulo je i jedno dvoipolgodisnje dijete. U tim borbama uništili smo jednu neprijateljsku pragu. Negdje oko podneva agresor ponovo izvodi još jedan tenkovsko-pješadijski napad na Boderište i tom prilikom uspijeva zaposjesti naša tri rova. U grčevitim borbama koje su se potom razvile, ponovno smo imali tri poginula i deset ranjenih boraca. Tijekom noći, 23. srpnja, naši su borci, uz pomoć topništva iz Orašja, uspjeli povratiti prethodnog dana izgubljena tri rova.

Rano poslijepodne, oko 13.30 sati, opet su položaji naših boraca na Boderištu žestoko tučeni sa 40-tak granata iz haubica a poslije toga, otprilike svakih sat vremena, padalo je desetak granata na Boderište i Dubravice Donje. Toga dana, uveče, pet haubičkih projektila ispaljeno je po civilnim objektima i na Bijelu. Prijepodne (26. srpnja), na crtama obrane Taktičke grupe bataljona 2. korpusa, proteklo je u žestokom granatiranju naših položaja iz svih oružja. Poslijepodne, po crtama obrane na Vranovači i Gorkićima, neprijateljski helikopter ispalio je dvije "maljutke".

27. srpnja, u vremenu između 06.00 i 08.00 sati neprijatelj je na Boderište ispalio 20-tak mina 60 mm a dalje, sve do podneva, provocirao je iz streljačkog naoružanja na svim crtama Vranovače, Boderišta i Dubravica Donjih.

Idućeg dana prijepodne pa sve do naveče u 22.00 sata neprijatelj je teško provocirao naše položaje na Vranovači, Boderištu i Dubravcima Donjim.

Do 16.00 sati agresor je na položaje naših Boraca na Vranovači ponovo ispalio dvije "maljutke" a po Ribniku je tukao iz PAT-a i provocirao iz streljačkog naoružanja.

U iduća dva sata na Vranovaču je ponovo palo 10-tak mina 82 mm i isto toliko mina od 60 mm uz vatru iz streljačkog naoružanja. Istovremeno, po crtama obrane na Boderištu tukla je praga i djelovao je snajper, a na Dubravice Donje pala je 21 mina od 82 mm i djelovao je mitraljez M-84 uz pojačane provokacije iz streljačkog naoružanja.

Dalje, do 22.00 sati, na Boderište je palo 6 mina od 82 mm i pet tenkovskih granata a do 22.00 sata po Dubravcima Donjim tukla je praga, tenk (sa tri granate), BST (s oko 6 mina) i minobacači od 60 i 82 mm sa 6 mina.

Ujutro, 29. srpnja, na crti obrane u Dubravcima Donjim jedan je borac ranjen iz snajpera. Toga jutra do 10.00 sati na Boderište je palo 5 mina od 120 mm, 6 mina od 82 mm i 4 mine od 60 mm, a tukao je i mitraljez M-84. I na kraju, oko podneva 30. srpnja, neprijatelj je tukao po crtama naše obrane na Vranovači sa oko 10 mina od 82 mm i 10 projektila iz BST-a a tukao je i boforsom. Istovremeno, na Boderište su uz teško mitraljiranje ispaljene 4 mine od 82 mm.

Romeo Knežević

Posuđeni interview: DARKO BEKIĆ

Dramatična faza krize

Darko Bekić, veleposlanik Republike Hrvatske pri KESS-u, jedan je od pokretača grupe "Prijatelji Bosne", koja u sklopu KESS-a djeluje kao neka vrsta lobbyja. U njoj su, uz Hrvatsku i BiH, Austrija, Mađarska, Slovenija, Bugarska, Turska, Albanija i SAD. Zbog zbivanja u srednjoj Bosni i tzv. krajini Bekić je u svakodnevnim konzultacijama s hrvatskim državnim vrhom. Dio je to globalnog svjetskog pretumbavanja, pa zato i razgovor s Darkom Bekićem počinjemo pitanjem:

Možete li kratko prikazati specifične interese najvažnijih međunarodnih čimbenika, EZ, SAD i Rusije?

Unutar Europske zajednice ovih se dana interno iznose dešperatne ocjene kako, bez obzira na teške posljedice i stradanja na terenu, Europa mora biti zadovoljna svojom dosadašnjom diplomatskom akcijom u svezi s Balkanom. Ocjenjuje se, naime, kako je srpska agresija - da nije bilo EZ-a već mogla izazvati opće europski sukob, jer bi se europske sile, prije ili kasnije svrstale iza svojih regionalnih štitičnika, otprilike po obrascu prvog svjetskog rata. Po toj tezi jedino je postojanje EZ-a, točnije, njegova unutrašnjeg pregovaračkog stroja spriječilo izravno uključivanje europskih sila na strani ove ili one sukobljene zemlje na tlu bivše Jugoslavije.

Američki diplomati, pak, s okrutnom otvorenosti upozoravaju svoje kolege u KESS-u, pa i nas, da bitni strateški interesi SAD nisu ugroženi sve dok se srpski ekspanzionizam ostvaruje prema zapadnom dijelu bivše Jugoslavije. Tek ako se rat proširi na jug i jugoistok bivše Jugoslavije, dakle prema južnom krilu NATO pakta, SAD bi se zbog savezničkih obveza prema Grčkoj i Turskoj morale odlučnije angažirati. Prema aktualnoj američkoj procjeni, u ratu protiv BiH i Hrvatske dotaknuta su samo najopćenitija načela američke politike; primjerice, nježnošću međunarodnih granica silom, obrana ljudskih prava, uključujući i manjine, humanitarni interesi i sl. Međutim, budući da se narušavanje tih načela odigrava na tlu "staroga kontinenta", Američani čvrsto smatraju da je u prvom redu Europa pozvana da ih brani. Konačno, Rusiji se rat na Balkanu pokazao izvanrednom prilikom da obnovi svoju međunarodnu ulogu velesile, koja je došla ozbiljno u pitanje raspadom SSSR-a i Varšavskog pakta. Ona je, unatoč činjenici da je najslabija od vremena Petra Velikog, danas možda najutjecajnije čimbenik u razrješavanju balkanske krize. Neki dan jedan je zapadni kolega ogorčeno procijedio kako će Rusija zbog "specijalnih veza" sa Srbijom i Crnom Gorom doći "u posjed" Boke Kotorske, što joj nije uspjelo niti kada je bila na vrhuncu svoje moći.

Na sigurnost svojih granica i razvoj u miru mogu računati još samo članice zapadnih obrambenih saveza, NATO-a i WEU, dok su sve ostale zemlje prepuštene same sebi, vlastitim obrambenim kapacitetima i diplomatskoj vještini

Može li se tim razlikama objasniti i uverenje kako je KESS dospio u drugi, ako ne i treći plan kada je riječ o pokušajima mirnog rješavanja rata na Balkanu?

KESS nije nikada ni bio u prvom planu, tj. nije imao instrumente da odlučno, bilo političkim bilo vojnim putem, zaustavi rat na Balkanu. Na sigurnost svojih granica i razvoj u miru mogu računati još samo članice zapadnih obrambenih saveza, NATO-a i WEU, dok su sve ostale zemlje "out in the cold", prepuštene same sebi, vlastitim obrambenim kapacitetima i diplomatskoj vještini. Ono što KESS, po svojoj naravi, može i na čemu je već počeo raditi, jesu konzultacije, političke pripreme za buduće pregovore regionalnih zemalja u sklapanju sporazuma o ograničenju oružja i sigurnosti na tlu bivše Jugoslavije. Naravno, ovi pregovori bit će aktualni tek nakon što rat završi, odnosno kada se steknu uvjeti da sve zemlje sudionice krize pristupe takvim pregovorima.

Sukobi između Muslimana i bosanskih Hrvata zacijelo imaju posljedica i na rad "Prijatelja Bosne".

Naravno, ali morate voditi računa da hrvatska delegacija svoje članstvo u grupi nikada nije vezivala samo za odnos Muslimana i Hrvata u Bosni. Mi smo uvijek branili naša načelna stajališta, tj. da je riječ o srpskoj agresiji na BiH, ali i to da Bosna i Hercegovina može opstati samo kao državna zajednica triju potpuno ravnopravnih narodnih skupina. Zbog toga ni u najnovijoj situaciji, nastaloj

ženevskim razgovorima, mi ne moramo ništa bitno mijenjati u našoj diplomatskoj retorici. Na ono, pak, što se događa u praksi, na terenu, ja iz Beča ne mogu utjecati, ali sam nerado priznajem - proteklih dana i tjedana zbog toga morao "progutati" mnogo gorkih pilula, bilo na sjednicama bilo u zapletenim kuloarima palače Hofburg.

Posljednjih se dana ozbiljno najavljuje mogućnost obnove ratnih operacija u Hrvatskoj. Kakve su spoznaje o tome u KESS-u?

Ponavijam, sve relevantne odluke u svezi sa obnovom mandata UNPROFOR-a u Hrvatskoj donose u Vijeću sigurnosti, a ne u KESS-u. Ovdje se, međutim, naveliko komentiraju i razmatraju šire, diplomatske i vojno - strateške implikacije novog zaoštavanja stanja u "krajini", izgledi za rat i njegov ishod, ali i mogućê reakcije međunarodne zajednice. Hrvatska delegacija u službenim istupima i u neformalnim konzultacijama objašnjava našu poziciju i interese, intenzivno razmjenjuje informacije i nastoji identificirati sve činjenice relevantne za odlučivanje Zagreba u ovoj dosta dramatičnoj fazi krize. Problem "krajina" i srpske pobune u Hrvatskoj u KESS-u se, međutim, još uvijek manje percipira kao oblik i izraz srpskog ekspanzionizma, a više iz poštovanja demokratskih načela manjinskih prava u Hrvatskoj, koja čine jedan od temeljaca KESS-a. Zato je možda najvažniji zadatak naše delegacije u proteklom razdoblju bio pomalo pedagoški, tj. da naučimo sve delegacije kako da razlikuju poštovanje legitimnih ljudskih i manjinskih prava od manipulacije manjinom kao "trojanskim konjem", u službi velikodržavnih ciljeva i teritorijalnog ekspanzionizma.

Možete li ipak, bar načelno, odrediti odnos međunarodne zajednice prema pitanju teritorijalnog integriteta.

Međunarodna zajednica odustala je od vojne intervencije u Bosni i Hercegovini, a pogotovu od toga da djelatno pomaže uspostavi teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske. To znači da će bosanski Muslimani imati onoliko teritorija koliko sami uspiju "izrezati" iz teritorija sadašnje BiH, s time da će u tome svom nastojanju imati moralnu i medijsku podršku međunarodne javnosti i diplomacije, jer imaju status najveće žrtve i gubitnika u ovom okrutnom i nepravednom ratu.

Riječju, bosanski Hrvati bez obzira na događaje u srednjoj Bosni, ne mogu očekivati veliko razumijevanje međunarodne javnosti za svoje interese. Kada je, pak, riječ o Republici Hrvatskoj, ona je međunarodno priznata u granicama koje nazivamo avnojskim i ima podršku svih najvažnijih

NOVINE O NOVINARIMA

NOVINE I NOVINARI

Krive su njihove novine što su naši dečki nestašni

Novine i druga sredstva informiranja, u ovom ratnom vaktu niču u Tuzli kao gljive poslije kiše. Gljive su kao hrana korisne ali kao otrov nisu. Kao otrov nisu poželjne ni novine. Iako je učinak otrovnih gljiva neposredno opasniji, učinku sredstava informiranja u Tuzli se u zadnje vrijeme posvećuje više pozornosti. O novinama, televizijama i radijama se raspravlja. Odgovorni urednici se pozivaju na sastanke na kojima se predaje, propovijeda, pripovijeda i priprećuje. Radi se o autentičnim sredstvima informiranja, a ne o redakcijama i ispostavama velikih listova ili agencija iz vana. Zato u Tuzli sastanak odgovornih urednika, ovim ili onim povodom, čini povelik skup. Uloga sredstava informiranja u ratu je velika, kao što su velika i ograničenja medijske komunikacije u ratnim uvjetima. Informacijska blokada dovodi do velikog broja glasila sa malim ljudskim i tehničkim potencijalom. Zato je medijskih jedinica previše a informacije premalo. U literaturi kojom sam se služio pišući ovaj članak, kaže se da u svjetskim redakcijama radi malo kvalificiranih novinara. To me ohrabruje da počnem.

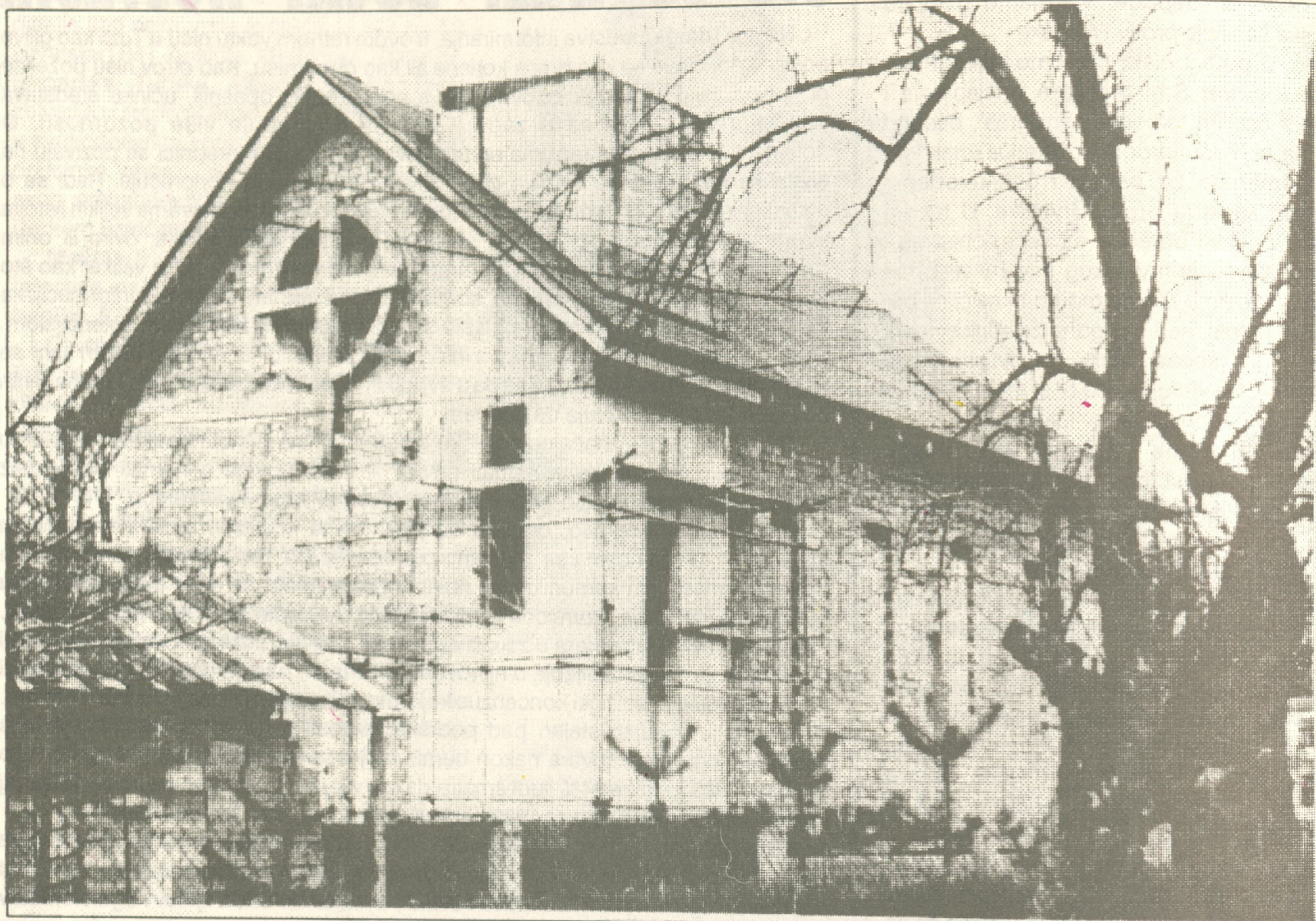
Novine su dobile značajnu političku ulogu prvo u Americi. "Kada bih se morao odlučiti da li imati vladu a nemati novine ili imati novine a nemati vladu, bez dvoumljenja bih se odlučio za ovo drugo", rekao je Thomas Jefferson, 1787.

U Americi je tada bilo, otprilike onoliko novina koliko ih izlazi u tuzlanskom Okrugu. Ali, uloga novina se značajno promijenila. Po Tedu Smithu, sveučilišnom profesoru masovnih komunikacija, novine pretendiraju biti "pas čuvar" društva u odnosu na institucije i izvršioce javnih funkcija. Ali otišlo se predaleko u toj ulosti. Pretjerana revnost novinara u zauzimanju neprijateljskog stava dovela je u javnosti do smanjenja razine mišljenja o njihovom radu. Ipak, pitanje da li kritički nastrojani novinari podrivaju politički konzensus koji omogućuje demokraciju ostaje otvoreno. U Americi je utvrđen stalan pad podrške javnosti sredstvima informiranja koja provode ulogu pasa čuvara nakon burnih izvješća iz Vijetnama i Watergatea. Po Gallupu, 1985. godine 34% ljudi smatra da su "vijesti i reportaže" netočne, 1988. taj postotak se penje na 43%, a 1989 na 50%.

Ispitujući etiku pet značajnih profesija rezultati također nisu bili povoljni za novinare. Pokazalo se da su od njih etički niže pali samo advokati. Izgleda da javnost podržava ulogu novinara kao "pasa čuvara", ali im se ne sviđa njihov negatorski stav i loše vijesti koje su rezultat istraživačkog novinstva. Iako sredstva informiranja danas uključuju obilje medija, ima ih malo koja postižu nacionalnu i internacionalnu razinu. U tu kategoriju u svijetu spada nekoliko listova i tjednika i, iznad svega, vodeće TV mreže. Glavni dio vijesti oblikuje se na osnovu njihovih standarda "objektivnosti, ravnoteže i nepristrasnosti" za koje svako glasilo, bar deklarativno mora biti opredijeljeno. Isto tako u sredstvima informiranja radi relativno mali broj profesionalnih novinara. U SAD od značajnijih profesionalnih grupa ima manje samo arhitekata. Povezani izrazitom sličnošću po podrijetlu, obrazovanju i idealima, ti profesionalci su stvorili zbiljenu, jedinstvenu i zatvorenu instituciju, organiziranu u strogoj hijerarhiji. Ostali novinari su protiv te organizacije ali kopaju i nogama i rukama da se u njoj nadju. Običan građanin lako može objaviti knjigu, ali postići da se njegov glas čuje u jednom od ovih sredstava informiranja praktično je nemoguće. Zato je nemoguće "zaustaviti Reuter". Na CNN se možete samo ljutiti, ali to je sve što vam ostaje.

Malo je novinara koji bi se mogli smatrati kvalificiranim stručnjacima. Od njih se traži brzina, razboritost i nepristrasnost u kritiziranju iako često kritiziraju oblasti u kojima se ne bi mogli zaposliti niti kao pripravnici. Međutim, ni tim novinara ne ide sve kao po loju. Oni su često "žrtveni jarci" jer "loših vijesti ne bi bilo da ih novinar nije donio." Loše vijesti se suprotstavljaju duboko ukorijenjenoj ljudskoj želji da žive u srednjem svijetu u kojem postoji izvjesna sigurnost. I kada bi samo znali u kakav kaos može pasti svijet. Zato apeliramo za više suzdržanosti i manje pretjerivanja i romantičarskog, realnošću nepokrivenog senzacionalizma, koji jednu grupu vodi u euforiju a drugoj utjeruje strah u kosti. Naš narod je uplašen i umoran. Nedopustivo je kada neko sredstvo informiranja na to računa kao na kontekst u kojem će odjeknuti senzacionalna, borbena, često slagana poruka. Poruka koja stožernom narodu pokazuje put u novu luku a zaboravlja staru. To kod nestožernog puka izaziva strah, a strah se drugačije kaže teror. Teror ne izaziva samo povlačenje već i otpor i nadu da nam svi naši brodovi stignu u sve naše luke.

Sv. Joakim i Ana zaštitnici djece, obitelji i roditeljstva

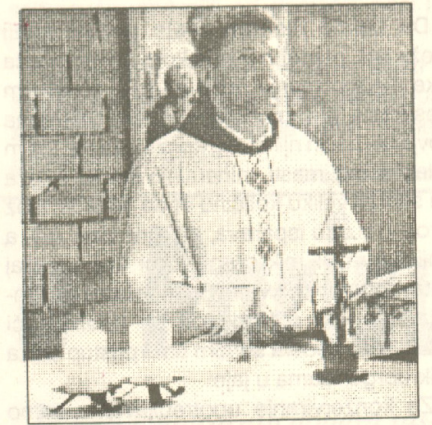

Crkva u Par Selu. Nije srušena već je nedovršena

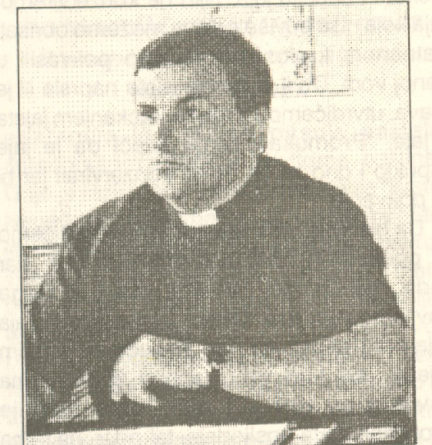
Vlč. Bartol Lukić, već 7 godina je u Par Selu, od formiranja župe. Kad je doša nije zatekao ništa. Kupljena je stara kuća koja je služila i kao crkva i kao župski ured. Počeo je praviti crkvu 1990. za koju se kad se izdaleka gleda ne zna da li je u ovo ratno vrijeme ili započeta pa nedovršena ili srušena. U početku je bilo teško. Kad bi čovjek znao što ga čeka ne bi imao hrabrosti da počne. Ali kad je sve prošlo čovjek je radostan. Najvažnije je da narod danas shvaća da im je crkva potrebna. Težak je rad sa vjernicima u ovim našim župama. Možda je bilo najlakše početi praviti crkvu. Jedan kolega fra Bartola Anto Perić, koji je proveo u Zambiji 17 godina u misijama, rekao je da je mnogo teže raditi u Par Selu. Neka župljani Par Sela paze Otac Bartol ima poziv na rad u Zambiji.

Patron crkve je Sveti Joakim i Ana roditelji majke Božje - blažene djevice Marije. Od Boga su u podmaklim godinama izmolili da im da dijete - Mariju. Zato su sv. Joakim i Ana sveci zaštitnici obitelji, djece i roditeljstva.

U nedelju 25.07.1993. godine u Crkvi sv. Petra i Pavla, gvardijan fra Petar Matanović krstio je 66 mladih ljudi i tako ih primio u krilo svete majke crkve. Bilo je dosta razloga da se ovom događaju više raspravlja, ali zato će biti vremena. Mi optimistički gledamo da će 66 krštenika participirati u 66 budućih obitelji koje će biti sjemenište novih članova crkve.

fra Zvonko Miličić
njegova prva pjevana velika misa

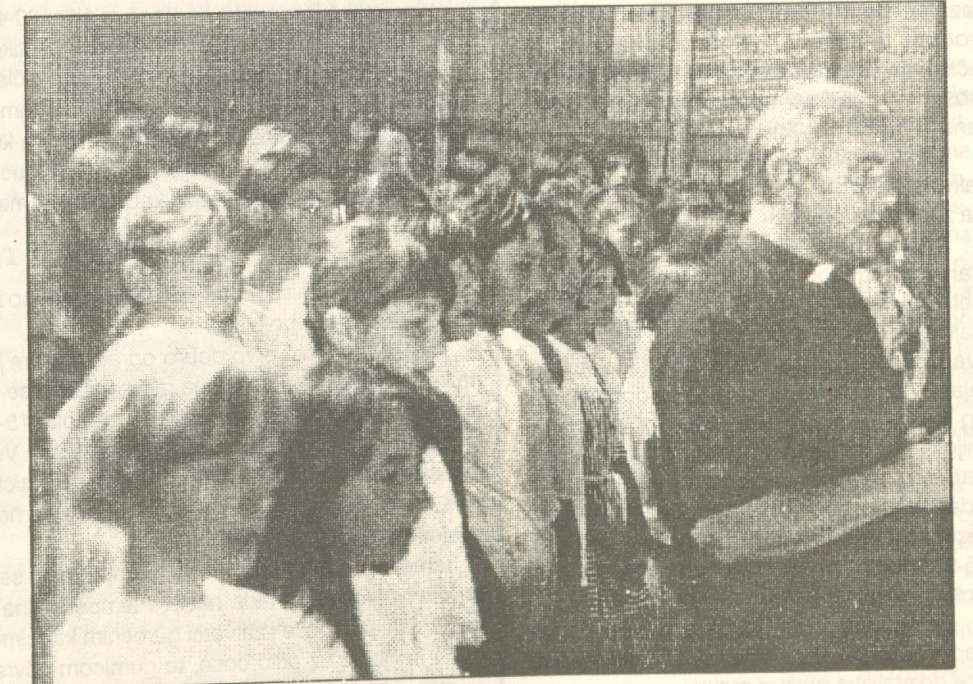
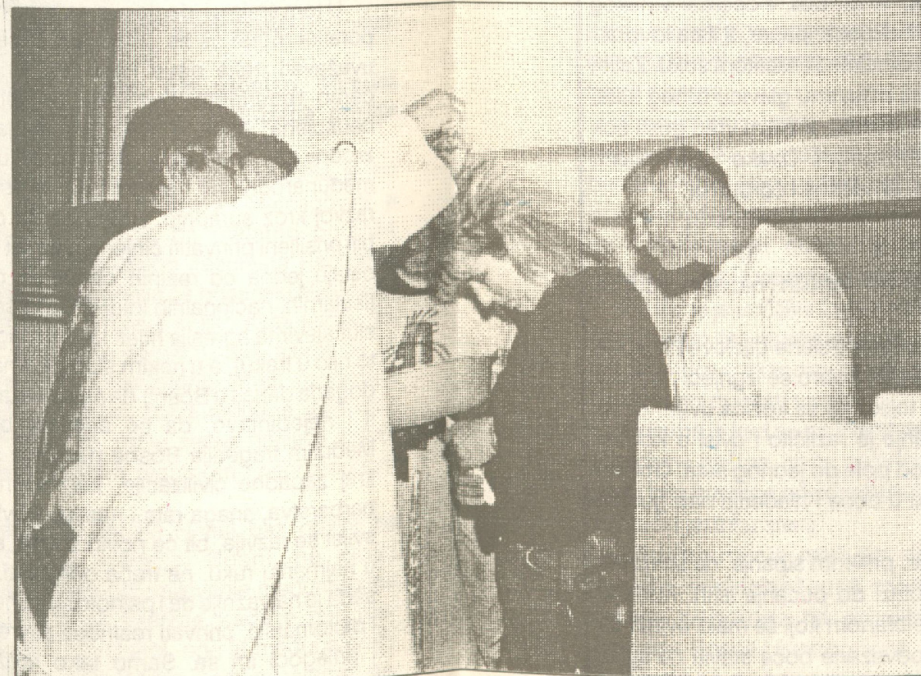

vlč. Bartol, župnik
Zovu ga u Zambiju,
tamo bi mu bilo lakše

Tekst i fotografije:
Lj. Aždajić

Sv. Joakim i Ana. Zaštitnici obitelji, roditeljstva i djece

vlč. Anto Čosić sa svojim pjevačima

HRANA HRANA HRANA HRANA

IZ RECEPTURA NAŠIH DJEDOVA I BAKA

Konzerviranje jaja

Da bismo tijekom cijele godine imali svježija jaja, naročito u zimskom periodu kada koke mnogo manje nose nego u proljetnim mjesecima, preporučujemo našim čitateljima provjeren način njihovog konzerviranja. Osim bjelanjčevina, masti, mineralnih soli itd. svježija jaja sadrže veliku količinu vode, koja se kroz poroznu ljusku isparava, a zatim ulazi zrak a s njim i razni mikroorganizmi koji sadržaj jajeta razgrađuju i kvare. Suština konzerviranja jajeta jeste u tome da se onemogućiti isparavanje vode a samim tim i pristup zraka i mikroorganizama u jaje.

Za konzerviranje upotrebljavamo samo provjereno svježija i nenaprslja jaja. Pažljivo ih klasificiramo: odvojimo jaja sa suviše tankom ljuskom i nečista jaja. Njih ne konzerviramo. Jaja koja nisu suviše prljava možemo obrisati platnenom krpicom koju smo pokvasili u slanoj vodi. Da li je ljuska jajeta naprsla ili je čitava, utvrdićemo pažljivim kuckanjem jajeta o jaje. "Promukao" zvuk znači da je jaje napuklo i ono se ne smije konzervirati jer bi se pokvarilo.

Da bismo utvrdili starost jaja poslužit ćemo se pouzdanim načinom provjere. U 1 liter vode rastvorimo 12 dg soli i u njega stavljamo jaja koja želimo konzervirati. Jaja koja brzo padnu na dno posude su sasvim svježija; jaja koja tonu lagano ili ostaju na površini su starija i njih ćemo najprije upotrijebiti (ova posljednja, također, ne treba konzervirati!).

Konzerviranje jaja u rastvoru vodenog stakla vrši se tako da vodenom staklo razblažimo sa prokuhanom i ohlađenom vodom u omjeru 1:9. Probrana i dobro očišćena jaja poslažemo u tegle ili drvene posude i zalijemo ovim rastvorom 2-5 cm iznad najviše poslaga jaja.

Konzerviranje jaja u krečnom mlijeku je također pouzdan i jeftin način ostavljanja jaja za zimski period.

Za ovu vrstu konzerviranja potrebne su nam posude od plastike, lima, drveta, ili betona i kamena. Kao konzervans koristimo, najmanje 6 tjedana (radije i stariji) gašeni kreč (vapno), jer u svježije ugašenom kreču sadržaj jaja se razrijedi. Na 10 litara vode dodamo 3/4 kg kreča i 1/4 kg soli. Rastvor dobro izmiješamo i nalijemo u pripremljene posude a zatim u rastvor lagano spuštamo već odabrana i očišćena jaja. Površina krečnog rastvora mora biti iznad površine jaja cca 15-20 cm. Sol se u rastvor stavlja da jaja ne bi dobila jak okus kreča.

Za nekoliko dana na površini će se napraviti tanak sloj kreča koji liči na tanki led i ne dozvoljava pristup zraku.

Jaja koja tonu svježija su.

Jaja u krečnom mlijeku ostaju svježija više od godinu dana.

Tegla sa jajima konzerviranim u vodenom staklu treba povezati pergament - papirom ili običnim novinskim papirom. Povremeno provjeriti količinu rastvora i po potrebi dodati hladne prokuhane vode. Jaja koja isplivaju na površinu treba odmah izvaditi i potrošiti.

Posude sa jajima konzerviranim u krečnom mlijeku treba pokriti odgovarajućim poklopcima. Povremeno provjeriti razinu rastvora i doliti po potrebi bistrom tečnošću krečnog rastvora, koju treba unaprijed pripremiti. Jaja konzervirana vodenim staklom ili krečnim mlijekom treba držati u

podrumima ili hladnim ostavama gdje temperatura ne pada ispod nula stupnjeva celzija. Iz krečnog rastvora jaja se vade pomoću žičane omče promjera oko 3 cm ili drugom odgovarajućom napravom, operu se vodom i koriste.

Jaja iz rastvora vrlo često pucaju prilikom kuhanja, naročito ako ih stavljamo u kipuću vodu. Oba načina konzerviranja su veoma pouzdana i dobra, a jaja se u svježem stanju mogu očuvati jednu godinu pa i duže.

Još jedna važna napomena: Za konzerviranje su znatno pouzdanija jaja od tzv. "slobodnih" ili kako se kod nas kaže "domaćih" koka. Postoji i tzv. "suhi" način konzerviranja no, on je mnogo skuplji i kompliciraniji od navedenih postupaka, pa nije preporučljiv.

Čestmir Dušek

RECEPTI, RECEPTI,...

Vrijeme rajčice

Vrijeme je za spravljanje zimnice. Obilazeći tuzlanske švercere opaža se da i njima nedostaju mnogi proizvodi a između ostalog i kečap te sok od rajčice. Da bi taj nedostatak nadomjestili, mi vam nudimo recepte za pravljenje kečapa i soka od rajčice, jer sada je za to najbolje vrijeme a i cijena rajčice nije tako visoka, u prosjeku 1 DEM.

Kečap

Pripremiti 1 liter gusto skuhanu rajčicu, 30-40 gr šećera, 10 gr. soli, 1 deciliter vinskog octa, 1 glavicu crnog luka (mljevenog), nekoliko češnjeva češnjaka, papar, 2 lista lovora.

Zrelu rajčicu oprati, isjeći u kriške, staviti u čistu posudu i omeškati u lastitom soku. Zatim propasirati i kuhati dok se ne zgusne. Gustom soku dodati mljevenu glavicu crnog luka, češnjak, sol, šećer i ostale dodatke. Brzo sve kuhati oko 10 minuta, a zatim vreo gusti sok sipati i prokuhane zagrijane boce, po mogućnosti sa širim grlom. Ovako pripremljena rajčica je izvrsnog okusa, služi kao dodatak masnim jelima, umacima i čorbama.

Sok od rajčice

Za ukuhanje se moraju odabrati potpuno zreli plodovi. Od natrulih i nezrelih plodova sok se lako može pokvariti.

Rajčica se mora prvo dobro oprati, a zatim joj treba odstraniti zelene dijelove i isjeći je na kriške. Ovako pripremljena rajčica stavlja se u veću posudu i dobro se izgnječi da pusti sok, a zatim stavi na štednjak i kuha se oko 15-20 minuta, toliko da se kožica uvije. Zatim je pasiramo. Nakon toga se ponovno kuha. Vrijeme kuhanja je različito i ovisi o količini rajčice, a isto tako i o gustoći koju želimo postići. Kreće se od pola do jednog sata. Obično se sok kuha da bude nešto rjeđi, tako da se nakon sipanja u boce i hlađenja nad gustim dijelom izdvoji jedan sloj tekućine.

Istodobno dok se rajčica kuha pripremaju se boce. Boce, prilikom sipanja, ne smiju biti suviše zagrijane jer tada nastaje temperaturna razlika i dolazi do pucanja istih. Kuhanu rajčicu sipati u boce i zatvoriti gumenim kopcima ili, pak, celofanom koji se malo ovlaži da bi se prilijepio uz grlić boce, te gumicom učvrsti. Ovako povezane boce staviti na suho mjesto. Ako je sve čisto i ako se postupa po uputi, rajčica se odlično čuva.

F.B.

JEZIK I KULTURNA BAŠTINA

Treba li "čistiti" jezik?

Jasnost ispred atraktivnosti

Još je Stjepan II Kotromanić (1322-53), bosanski ban, odgovarajući na zahtjev rimskih papa da se odobri vjerska djelatnost franjevaca u Bosni, tražio da se njihovo bogoslužje obavlja na jeziku koji će biti razumljiv svakom vjerniku.

Manipuliranje ljudskim duhom i životom uvijek je bilo lakše ostvariti, ukoliko su Božje poruke prenošene nerazumljivim govorom ili pismom. A, kao što se već moglo pročitati na stranicama ovih novina, svaki je narod, ovisno od uvjeta u kojima se nacionalno formirao, davao pojedinim jezičkim kategorijama posebnu težinu, boju, pa čak i značenje.

Crvena nit narodnog jezika

O značenju uvođenja narodnog jezika u književnost, svjedoči i djelo prvog bosanskog pisca koji je pisao za narod, tj. narodnim jezikom. Riječ je, da podsjetimo, o franjevcu Matiji Divkoviću, autoru "Nauka krstjanskog" (1611) i "Besjeda svrhu Evandjelja" (1616).

Premda je u njegovu opusu bilo dosta kompiliranja protureformacijskih pisaca, činjenica što je netko u to doba svoje spise objavljivao na narodnom jeziku (tzv. bosančicom), ponovno nam ukazuje na neraskidivu vezanost jezika i cjelokupnog narodnog bića.

Povijest nas uči da se obrana i formiranje jedne nacionalne posebnosti ne da zamisliti bez jezičkog osnova, kao ishodišta svake takve obrane.

Suvremenici smo zbivanja kojima su, manje ili više, ugrožena nacionalna bića bosanskohercegovačkih naroda, a to je izuzetno pogodan trenutak da se pripadnici tih naroda naglo okreću svojoj povijesti i, napose, svom posebnom jezičkom idiomu.

Pri tome je uočljiva želja da se piše i govori sve hrvatskije, muslimanskije, srpskije, itd., što se mora makar registrirati, ako se već ne može u potpunosti uvažiti.

Vrijeme je kad se na sve strane, i to na vrlo atraktivne načine, ističu nacionalna obilježja, pa bi bilo iluzorno očekivati da će ova pojava zaobići i jezičku sferu.

Namjera nam je, međutim, da ukažemo na aksiom o neizbježnosti međujezičkih utjecaja, pogotovo na prostorima višenacionalne Bosne i Hercegovine.

Često se, ne bez ponosa, naglašava da je bh-podneblje oduvijek bilo mjesto suživota i

plemenitog prožimanja kultura, običaja, jezika, itd. O tome bi nešto opširnije mogli govoriti povjesničari, a mi, ako smo za svjetliju budućnost bh naroda, trebali bismo jezičkom čistunstvu prilaziti sa manje strasti.

Sjetimo se samo leksema koje su, došavši u naš govorni i pisani jezik iz drugih jezika,

pustile tako duboko korijenje da ih je nemoguće razdvojiti od domaćih riječi i izraza.

Svoju jezičku njivu trebamo čistiti od svakog korova, ali se ne bismo trebali opirati sađenju i nicanju neke tuđe biljke, ukoliko je nemamo u svom vrtu.

Srećko Divković

VANDALI I SKANDALI

Vukovar u Parizu

U studenom prošle godine, iz tajnih su spremišta ratnog plijena izvučene umjetnine za izložbu otvorenu u Nikolajevskoj dvorani sanktpetersburškog Ermitaža. Na Zapadu su nazvali tu izložbu senzacionalnom, jer su javnosti prvi put prezentirane umjetnine iz ratnog plijena sovjetskih trupa s njemačkog tla. U drugom svjetskom ratu uništeno je kulturnog blaga samo u SSSR-u u vrijednosti od fantastičnih 200 milijardi dolara! Dio blaga je vraćen, ali je veliki dio iz Njemačke otpremljen, kao nepriznati ratni plijen, dalje na Zapad, najviše u SAD. Izložba u Ermitažu potvrđuje kako ratnim plijenom postaju i djela najvećih majstora, u ovom primjeru: Raffaella, Rubensa, Moneta, Goye, Van Gogha, ... Samo iz Bremena Rusi su "otpremili" najmanje 700 ulja i 3.000 grafika, uz 100.000 knjiga povijesne vrijednosti.

Rješavanje problema iz kompleksa uzajamne pljačke nacionalnih baština neće ići lako. Tako ruski tisak zahtjeva da se Njemačkoj ne vrati više ništa, a Njemačka je, da bi podstakla ovu aktivnost, dodijelila već formiranoj rusko-njemačkoj komisiji prvih 25 milijuna DEM. Rusi su ranije (1958) vratili istočnonjemačkim muzejima i galerijama 250.000 umjetničkih eksponata. U Petersburgu je prošle godine katalogizirano 40.000 njemačkih knjiga tiskanih prije 200-400 godina. Samo iz Tomska vraćeno je 1992.g. u Bremen, Lubeck i Halberstadt 6.000 knjiga povijesne vrijednosti.

Sudbina hrvatskog i bosanskog blaga?

Otvaranje izložbe njemačkih umjetnina iz sovjetskog ratnog plijena u dvorani Ermitaža bilo je u jeku skandala što ga je, među nama i strancima, izazvala izložba "Vukovar 1991" - postavljena u pariškom "Kulturno-informativnom centru SRJ".

Opljačkani fondus umjetnina iz Gradskog muzeja i Umjetničke galerije, iz zbirki nobelovca Ružičke, dr. Antuna Bauera i obitelji Paunović, po zamisli organizatora, treba da u Parizu svjedoči za "srpski Vukovar" i kulturno misionarstvo (!) Beograda.

Ova politička podvala s ratnim plijenom

Pljačka kulturnih dobara sastavni je dio historije ratovanja. Ako je nenadoknadivo ono što razoriše srpski topovi, mora li unepovrat otići ono što odnesoše lopovi?

pokrenula je i druga pitanja nastala agresorskom pljačkom kulturne baštine. Gdje je razvučena petrinjska galerija "Krst Hegeđušić" s djelima oko 80 umjetnika? Što je sa slikom i skulpturama iz Cavtata, Meštovićeve djela iz drniškog muzeja, djela nacionalne baštine iz zapadne Slavonije, bosanske Posavine... Tek, zapravo, predstoji inventarisanje opljačkanog i nestalog. Početkom ove godine saznasmo u Zagrebu od direktorice Muzejsko-dokumentacionog centra mr. Branke Šulc da je srbijanska najezda odnijela iz hrvatskih muzeja više od 135.000 eksponata. Nestali su - kako reče ovaj stručnjak - "vojno-državnim kanalima i u labirintima krijumčarstva".

Za razliku od rusko-njemačkog problema oko uzajamnog razaranja i otimanja kulturne baštine, ovdje je riječ o jednostranoj krivici. Zbog srpske agresije na Hrvatsku i BiH nije u Srbiji nastala ni ogrebotina na pragu neke galerije ili na ikonostasu u crkvi. Razaranja i pljačka umjetnina kreće se jednosmjerno. Međutim, ni Hrvatska ni BiH ne mogu izaći iz okvira međunarodnih državno-pravnih propisa po kojima idu zahtjevi za povratak djela ili naknadu štete. Konvencije potpisane u ime SFRJ obvezuju i Srbiju kao jednu od nasljednica raspale države, na čuvanje spomenika u ratnim prilikama.

A Srbija ne samo to da krši, već razvija i neki čudni turizam kojim populariše svoj vandalizam. Naime, autobusi iz Beograda voze izletnike na razgledanje Vukovara u ruševinama. Nekada su i pogubljenja imala svoju publiku. U koje nas to vrijeme vraćaju lopovi i njihovi topovi?

A. Uzunović

PLES I GLAD

APEL HUMANITARNIH ORGANIZACIJA

Deblokirati Tuzlu

Dvanaest humanitarnih organizacija sa sjedištem u Tuzli ovih je dana uputilo apel Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda u kojem se traži ukidanje blokade regije Tuzla. U apelu se ističe kako je stanje dramatično i da nedostaju robe za zadovoljavanje najelementarnijih životnih potreba pučanstva ovog kraja kao i sirovine za funkcioniranje najvažnijih službi i proizvodnih kapaciteta. Naglašena su četiri problema: dopremanje hrane, nedostatak energenata, nedostatak osnovnog sanitetskog materijala i lijekova, te smještaj prognanika. U mjesecu lipnju, UNHCR je dopremio oko 60% planiranih količina hrane. Ako se zna da je samo trećina ukupne populacije obuhvaćena planom, vidi se da je dopremljeno samo 20% potrebnih količina hrane za prehranjivanje žitelja ove regije. Navode se i dva slučaja masovne provale u skladišta UNHCR, što samo po sebi govori o ozbiljnosti situacije. Imajući u vidu da termoelektrana u Tuzli čini osnovicu energetske sustava RBiH, nedostatak naftnih derivata može izazvati raspad energetske sustava. To za Tuzlu znači i nemogućnost snabdijevanja vodom, što bi učinilo beznačajnim zdravstvenu situaciju u gradu, gdje je smješten i veliki broj prognanika. Tuzlansko zdravstvo, kadrovski dobro osposobljeno, opremljeno suvremenom opremom, nije u mogućnosti odgovoriti svim zahtjevima koji se postavljaju. Nedostaju sanitetski materijal i osnovni lijekovi kao što su antibiotici. Problem smještaja prognanika vrlo je izražen a gradnja odgovarajućih objekata otežana zbog ozbiljnog nedostatka građevinskog materijala i energenata. Problemi su pedantno nabrojani, posljedice ovakvog stanja i perspektive jasne i nevesele. U apelu humanitarnih organizacija predlaže se i rješenja ovih problema koja se svode na sprovođenje već donesenih rezolucija Vijeća sigurnosti vezanih za sigurnosne zone i plave putove kojima bi se u njih dostavljala humanitarna pomoć ali i sva roba koja ne služi za ratne svrhe. Ističe se i neophodnost otvaranja aerodroma u Tuzli putem kojega bi se dopremala najnužnija pomoć. Po ocjeni humanitarnih organizacija u Tuzli, grad bi i sam mogao riješiti mnoge probleme ako bi se ukinula svekolika blokada koja guši sve aktivnosti u njemu. Ova ocjena sigurno je priznanje vodećim ljudima grada, okruga ali i svima koji ovdje žive i rade. Ipak, regija nema nikakvog utjecaja na globalnu politiku koja se kreira drugdje i odluke koje se isto tako donose drugdje a od izuzetnog su

značenja za ukupno stanje na ovim prostorima. Rat u srednjoj Bosni blokirao je sve putove koji vode jugu. Ideja o mogućnosti suradnje sa elektroprivredom Republike Hrvatske, što bi omogućilo nabavku energenata, repromaterijala, sanitetskog materijala i lijekova, odlukom Vlade u Sarajevu do sada nije realizirana, niti se zna da li je na istoj ozbiljno razmatrana. Ostaje nada da će grad i regija, kolektivnom pameću, valjanim argumentima, te građanskom i političkom hrabrošću istrajati u nastojanjima da se problemi ovoga kraja rješavaju na najracionalniji način, ne ugledajući se pri tomu na loše primjere, kojih je u ovo ružno vrijeme previše. Ono što nam u apelu humanitarnih organizacija ipak daje nadu, jeste konstatacija da se moraju iskoristiti sve kako bi se sačuvala oblast koja, kako se navodi u apelu, služi kao model zajedničkog življenja i tolerancije u odnosima nacionalnih korpusa. Kada predstavnici humanitarnih organizacija govore o toleranciji i zajedničkom življenju, onda to znači uvažavanje posebnosti u duhovnoj, kulturnoj i političkoj sferi svih koji ovdje žive.

Dvanaest humanitarnih organizacija uputilo je ovih dana apel Vijeću sigurnosti za deblokadu regije Tuzla. Od prvih ledenih jesenjih kiša dijeli nas manje od devedeset dana.

J.S.

AICF I Solidarites u Hrvatskom glasniku

Redakciju Hrvatskog glasnika posjetili su predstavnici dvije francuske humanitarne organizacije AICF i Solidarites, šarmantne dame Cathy Carpentier i Beatrice Leglise. Redakciju HG interesirale su pojedinosti o radu ovih humanitarnih organizacija, a naše gošće su se informirale o duhovnom i kulturnom životu Hrvata u ovim krajevima. Rad ove dvije humanitarne organizacije po mnogo čemu je komplementaran. AICF djeluje na užem području grada dok Solidarites djeluje u okolnim mjestima. U ovom broju predstavljamo organizaciju AICF dok ćemo Solidarites predstaviti u jednom od slijedećih brojeva našeg lista. Organizacija AICF (Action Internationale Contre le Faim - međunarodna akcija protiv gladi) osnovana je godine 1979 u Parizu. Njen prvotni zadatak je obezbjeđivanje hrane i vode svuda gdje su ljudi u nevolji. Trenutno je ova organizacija prisutna u 17 zemalja. Predstavništvo ove organizacije za RBiH nalazi se u Splitu a ima svoje ispostave u Jablanici, Sarajevu, Zenici i Tuzli.

U Republici BiH, ova organizacija skuplja podatke o raseljenim i prognanim licima, obezbjeđuje hranu posebno ugroženim grupama - djeca, starije osobe i trudnice. U Tuzli ova organizacija kao posebno važnu aktivnost ima snabdijevanje dodatnom hranom beba i djece do jedne godine starosti. Tako ova organizacija pokušava ublažiti posljedice rata bar najmlađima. U njihovo a i naše ime, našim gošćama želimo prijatan boravak u gradu ako je to upće moguće u ovo ratno vrijeme.

J.S.

DA SU BILI LOŠIJI, MI BISMO IH VOLJELI

KONCERT BIG BAND RTT

Svirao je Big Band RTV Tuzla. Mladići koji su u 60-tim zaista svirali trube, sakse i trombone. Band je vodio maestro Dušek. Gdje je maestro tu je dobra muzika. "Ja sam ozbiljan muzičar", kaže američkom novinaru, "Jazz je moj hobi". Kao da se ne vidi da je on i u Jazzu ozbiljan muzičar. Rok generacija je mogla vidjeti da je već sve bilo kazano u "In the Mood" ritmu. Promijenila su se samo pojačala.

U maniri big banda ustajali su solisti-poneseno svirali i dobivali aplauz. Njihova ponesenost bila je izvorom radosti slušatelja. Smjenjivale su se vječne melodije: Moonlight Serenade, Tea for Two, Summer Time, In the Mood. Eki je otpjevao Tu Sei Romantica, Simi - My Way, Rifi - E Mezza Notte. Summer Time Lejle Teskeredžić prevazilazilo je estradu i doimalo se kao arija iz Porgy & Bess.

Solisti su bili Mirsad Mešković - Kontrabas, Stanislav Vegan i Enver Bukovac - truba, Mustafa Hadžiefendić, Mufe - bubnjevci, Zdravko Novak, Esad Prčić i Branislav Stumpf, Pero - Sax, Zdravko Stuhli i Muhamed Bešliagić - trombon. Mladići su svirali i pjevali odlično.

Da i nisu bili tako dobri mi bismo ih voljeli jer su mladi i jaki. Rat im ne može ništa. Oni idu dalje.

A.L.

RELIGIJA I BAŠTINA

Mojsije

Poslije mnogo vremena umrije egipatski kralj. Izraelci su još stenjali u egipatskom ropstvu. Vapili su, i njihov vapaj za pomoć sred ropstva uzlazio je k Bogu. Bog je čuo njihovo zapomaganje i sjetio se svoga saveza sa Abrahamom, Izakom i Jakovom. I pogleda Bog na Izraelce, i zauze se za njih (Izl. 2, 23-25). Dakle, sjetivši se prvog Saveza s izraelskim narodom, u svom Promislu, Bog pozva svoga slugu Mojsija za posrednika i vođu svom izabranom narodu, Izraelu.

Vrijeme i okolnosti Mojsijeva poziva i rođenja su veoma karakteristične. Stanje je bilo takvo da je davalo malo sigurnosti i garancije za preživljavanje. Stoga, neka ne čudi njegovo ime "Mojsije" - spasen iz vode, jer još uvijek je bila na snazi kraljevska naredba "da se svako muško dijete u Hebreja odmah baci u Rijeku (Izl. 1, 22)".

Rodjen je u Egiptu, od roditelja iz Levijeva plemena, po narodnosti i vjerskoj tradiciji Hebrej. Odgoj i svoje rano djetinjstvo proživio je, prema direktivi faraonove kćeri, u Egiptu, prema duhu poganskih običaja i tadašnjeg vjerskog raspoloženja (Izl. 2, 1 - 10).

Sticanjem zrelosti i punoljetne dobi, osjetio je u svojim genima pravu iskonsku pripadnost i sklonost vlastitom židovskom narodu. To ga je upravo navelo u bijeg, ka prvoj stanici božijeg poziva i susreta, u Midijansku zemlju.

U spektakularnom susretu s Bogom, pred gorućim grmom, započinje konkretna realizacija poziva i to u dijalogu s Bogom, gdje dobija već određeni nalog poslanstva, za ponovni povratak u Egipat.

Božiji poziv i dijalog sa Mojsijem, pred gorućim grmom, u službi poslanstva, tekao je neočekivano burno, s mnogo nedoumica i nesigurnosti sa strane Mojsija. Zakazala je Mojsijeva vjera u Božiju prisutnost. No, Bog je neumoljiv, jer ovo Mojsijevo poslanstvo ima samo jedan cilj "oslobođenje naroda". Mojsije mora dokrajčiti potlačenost, koja Izraelu ne da iskazivati štovanje Bogu, a koga faraon odbija priznati (Izl. 4, 22; 5, 1-18). Bijaše to prvi čin njegova voditeljskog poslanja.

Premda je njegova vjera u određenom trenutku bila zakazala, Bog ga ipak proglašava svojim najvjernijim slugom i postupa s njim kao s prijateljem, a objavljujući mu čak i svoje ime (Izl. 3, 13-15). Govoreći mu iz nutrine oblaka, ovjerovljuje ga kao vođu svoga naroda (Izl. 3, 7-12).

Međutim, da bi Mojsije u potpunosti uspio obaviti svoje poslanje, biva do kraja ovisan o Bogu, koji također mora "pokazati svoju moćnu ruku", udarajući po Egipćanima više puta... Čin "Božije moćne ruke" se jasno očituje kroz Božiju pravednu presudu, za nedjela počinjena Izraelcima, kaznom od "dvadeset egipatskih zala", pri čemu je Mojsije samo izvršitelj: štap pretvoren u zmiju, voda pretvorena u krv, žabe, komarci, obadi, pomor stoke, čirevi, tuča, skakvci i tama (Izl. pogl. 7-11). U vrijeme posljednje nesreće Izrael slavi Pashu, kao spomen - žrtvu izlaska iz egipatskog ropstva (Izl. 12, 1-12). Potom je

Božji narod pod Mojsijevim vodstvom krenuo put spasa, preko voda Crvenog mora, koje je, na koncu, progutalo progonitelje (Izl. 14.). To je put koji vodi ka Sinaju, gdje Mojsije prinosi žrtvu, po kojoj Izrael postaje "Božjim narodom", istovremeno sklapajući s njim svoj drugi Savez. Za uzvrat ovom Savezu Božji narod, preko ruku posrednika Mojsija, prima također od Boga "Ploče Saveza", nazvane dekalog ili Deset Božjih Zapovijedi. Dionici ovog saveza su svi oni koji su prošli kroz vodu Crvenog mora kao prototip (prasluka) krštenja, pri čemu Mojsije biva pralik Krista, posrednika novog i boljeg Saveza u Novom Zavjetu. Tako Stari Zavjet, čiji je predstavnik i posrednik Mojsije, uz pedagošku ulogu, ima

za cilj političko oslobođenje Izraela od egipatskog ropstva, a Novi Zavjet, po Kristu, ima za cilj spasiteljsku ulogu oslobođenja od grijeha, za cijeli svijet. U tom smislu je Mojsije bio sluga i prijatelj Božji; osloboditelj i posrednik Saveza; te prorok, zakonodavac, i zagovornik, tj, u cijelosti posrednik između Boga i njegova Izabranog naroda. Oni koji, doista, vjeruju u Mojsija, istovremeno vjeruju i u Krista i lice im, poput Mojsijeva, odsijeva slavam Gospodina, koji ih preobražava na svoju sliku (2 Kor. 3, 18). Dakle, upoznati Mojsija znači prepoznati Krista, a prepoznati Krista, znači praktično upoznati Mojsija.

fra. Mladen Jozić

UZ BLAGDAN VELIKE GOSPE

SVETIŠTE GOSPE OLOVSKE

Olovo je u prošlosti jedno od najvećih katoličkih svetišta na Balkanu. Ovdje tradicionalno za Veliku Gospu hodočaste i vjernici tuzlanskog područja, zajedno sa ostalim vjernicima iz cijele Bosne.

Svetište datira iz druge polovice XIV. stoljeća. Stara crkva je nasilno porušena 1704. godine, jer je smetala okupacijskim turskim vlastima radi masovnog okupljanja katoličkog puka. Središnji motiv crkve je zavjetna slika čudotvorne Gospe Olovske. Ta slika je izgorjela u požaru skupa sa crkvom, ali je sačuvan detaljan opis te slike naročito u izvještaju biskupa fra Jeronima Lučića. Na osnovu tih detalja akad. slikar G. Jurkić je napravio umjetničku sliku Gospe Olovske, koja je danas na lijevom zidu crkve.

U izvještaju F. Varadinca iz 1679. godine stoji ovo svjedočanstvo: "Olovskoj gospi hodočaste ne samo katolici iz Bosne i Dalmacije nego i inovjerci iz Bugarske, Srbije i Albanije, i to radi čudesnih ozdravljenja. Tri mjeseca traje sezona za hodočasnike a vrhunac je svečanost na V. Gospu. Uoči blagdana, na sam blagdan pred podne i navečer propovjedaju po dva propovjednika, jedan u crkvi drugi pred crkvom. Redovito dolazi bosanski biskup i osobno propovjeda. Svi se katolici - hodočasnici ispovjedu i pričeste: i to javno pred crkvom na očigled Turaka..."

Za ovo svetište vezane su dvije znamenite ličnosti: fra Matija Divković, "otac bosanske književnosti" i prof. fra Lujo (Ljudevit) Zloušić čiji se grobovi nalaze na lokalitetu svetišta. Fra Lujo je bio obnovitelj ovog svetišta, a njegov entuzijazam i rad za ovo svetište trajali su punih 40 godina (1929-1969). Zasluzan je i kao promicatelj pobožnosti prema Gospi Olovskoj i kao neumorni ljetopisac olovskog svetišta.

Mijo Franković

SVOJ NA SVOME

Vratiti se, ostati i postojati

Povijest naroda u svim svojim epohama i fazama konačno ima samo jednu poruku, i to onu univerzalnu za sve narode i civilizacije, da je jedinstvo naroda temelj njegovog opstanka. HDZ i HVO su kao odlučujući profileri političke i obrambene svijesti hrvatskog naroda, taj cilj i postigli. Zato, sve dodatne riječi tim pojmovima tipa "lijevi", "desni", "ultra", i druge ne stoje jer dolaze od onih koji nisu dobronamjerni. Dolaze od onih koji su porušili sigurno najveću povijesnu, socijalnu i kulturnu vrijednost Bosne i Hercegovine kroz tisuće godina, nikada i ničim poremećeni mir i suživot Hrvata i Muslimana u srednjoj Bosni.

"Ostati svoj", poručuje pjesnik, a tisuće bosanskih Hrvata svojim životima, krvlju, patnjama, ovih dana ispisuje logički nastavak te poruke: "na svome". Taj krvavi zadatak hrvatski narod je polagao i uvijek položio, nekoliko puta kroz trinaest stoljeća njegovog bitisanja na ovim prostorima i to jednako uspješno prije 800 godina, prije 500 godina, prije 300 godina, prije 50 godina. Taj zadatak će riješiti i sada, opet istim načinom: neustrašivošću, optimizmom i najboljim provjerenim oružjem - vjerom njegovih otaca. Da li nečim kao što

je ahdnama sa Milodraževa ili odluke ZAVNOBiH-a, nije ni važno, važno je saznanje i duhovno stanje u kom se mora naći svaki pojedinac spreman na žrtvu i praštanje, radi nove pobjede: vraćanja i ostajanja na svojim stoljetnim ognjištima.

Hrvatima kao vjerničkom narodu u povijesti to i nije bilo tako teško. Vjerujući "da je sve od Boga" ("Gospodin nas rani, on će nas i izliječiti"), ponovno su gradili svoje domove na zgarištima i započinjali novi suživot sa svim ljudima dobre volje. I ovoga puta idući ka ostvarenju svojih ciljeva, bosanski Hrvati su uvjereni da se može govoriti o sigurnoj većini njegovih susjeda, sugrađana i suradnika kojoj su potrebni i koji će biti potrebni njoj.

Naša groblja, svetišta trebaju svoje čuvare koji ih nikada neće napustiti. Neka nas u to uvijek uvjeravaju naša neprolazna svjedočanstva i svetinje: kaleži, raspeća, svijećnjaci, kazule, ornati, monstrance, kadicionice, kandila, inkunabule. Na tim sudbonosnim raskrižjima povijesti neka nam pomognu i naše opomene, prijekori, putokazi, propovijedi naših duhovnih vođa svećenika, fratara, petrovaca, njihov mojsijevski, gromoglasni eho Gospojinskog Stupa, Ilin-

danskog Kiseljaka i Zenice, Duhovske Fojnice, Marijanskog Brestovska i Gromiljaka, Antunovske Busovače, Miholjdanskog Vareša, Katarinskog Kreševa, Ivanjdanske Sutjeske.

Samo tako ćemo ponavljati sebi i drugima riječi proroka Izaije: "Pretvorite vaše mačeve u plugove". Ali isto tako ćemo biti uspravni i poštteni prema vlastitom narodu i reći NE neistinama i dezinformacijama, po kojima ispada da bosanski Hrvati sami sebe ubijaju, sami sebe pljačkaju,

Mijo Franković

VRIJEME RATNO

Čekanje

Ljudi se vrlo često predaju čekanju - nekad dobrovoljno, a nekad pod prisilom okolnosti. Mnogstvo je čekanja koja čovjeku ukradu dobar dio životnog vremena. Toliko su česta i obična kod svakog čovjeka da mi se čini da kad bi svi ljudi dočekali ono što čekaju, tj. kad bi sva čekanja iz naših života nestala, nastupila bi jedna velika pometnja u našim dušama.

Čekanja su, izgleda, nužnost, ali ne treba im se bezrezervno predavati, puštati ih da uzmu previše od nas. Ne smije se zaboraviti da i čekanje kao jedan od fenomena našeg života ima svoju tamnu stranu. Suočavajući se sa tom tamnom stranom, uvidio sam da je čekanje i uzrok praznila, nemira i nezadovoljstva. Ono je poput bolesti - neizlječivo je i kronično.

Gledajući vrijeme provedeno u čekanju bilo koje vrste i bilo koje veličine, vidim vrijeme puno nezadovoljstva, uništavajuće nestrpljivosti, nemira i tjeskobe. To vrijeme je takvim, bezvrijednim i ružnim, učinilo čekanje.

Kad čovjek nešto čeka, bez obzira na to da li je to nešto lijepo ili ružno, veliko ili malo, on svo vrijeme razmišlja i strepi samo jednoj stvari - onoj stvari koju čeka. Opterećen je njom i neće se je osloboditi dok je ne dočeka.

Vrijeme provedeno u čekanju čovjek ne može "odživjeti" kako dolikuje. Ono je žrtvano čekanju, patnji čekanja. Njega se provodi u kidanju, nervozu i izgrizajućoj nestrpljivosti i nemiru koji vremenom rastu. Tako se čekanje pretvara u užas - užas koji dugo traje.

Čovječe, oslobodi se čekanja i potrebe (navike) da čekaš i bićeš zadovoljniji ili bar smireniji.

Što snažnije i duže čekaš lijepe stvari, to ti se trenuci koje provodiš u čekanju, kao i stvari i pojave sa kojim se tijekom čekanja susrećeš, čine težim, ružnijim i nesnošljivijim.

Čekajući ružne stvari, počinješ, zapravo trpiti ružnilo tih stvari i prije nego što one dođu do tebe, pa tako nepotrebno uvećavaš tragičnost očekivanog. Nemoj čekati!

Živi svaki djelić svoga života kao da ti je on sve što imaš i sve za što znaš, živi ga punim plućima.

Ako uspiješ ne misliti ni na kraj ni na početak, ako uspiješ osloboditi se ropstva čekanja - sretan si čovjek.

Bori se da što manje od svog života žrtvuješ čekanju. Čekanje je ubojica! Ono te nemilosrdno razdire poput tigra ili te pak tiho pokrada poput lukavog zeleniša. Bježi od čekanja! Ono je bolest.

Marko Adžamić

HDZ

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA TUZLA

IZVJEŠĆUJE SVOJE ČLANOVE I SIMPATIZERE
DA RADI SVAKIM RADNIM DANOM OD 8-15

Dođite mi Vas očekujemo u "Mobiliji"

Tel. 238-983 i 239-477

OPĆINSKI ODBOR
HDZ TUZLA

IZ NAŠE POVIJESTI

EZ promatrači naši pomagači

Immo Pavel, Oberstleutan, posmatrač Europske zajednice, izvještava za HG o poljoprivredi tuzlanske regije u ratu.

Gospodin Immo Pavel posjetio nas je u HG-u. On je vojnik ali njegova supruga i on imaju ergelu rasnih konja u Njemačkoj. Zato je za svoj zadatak posmatrača Europske zajednice u Tuzli uzeo pratiti ratarstvo u ratu. Ponudio nam je svoj tekst baziran na njegovom izvještaju o stanju ratarstva, šumarstva i stočarstva u ratnoj 1993. u tuzlanskoj regiji.

RATARSTVO NA SLOBODNOJ
TERITORIJI OKRUGA TUZLA
- JUL 1993.

Veoma je teško u ovo vrijeme na slobodnoj teritoriji tuzlanskog okruga predvidjeti ratarski potencijal, stočni fond i voćarsku proizvodnju, ali uopćeno govoreći proizvodnja neće preći 20-30% proizvodnje koja je ostvarivana prije rata. Prema našim procjenama napušteno je 50% obradive zemlje, 50% voćaka je uništeno i 25-30% stočnog fonda je nestalo. Prema našoj procjeni radi se o zemlji niskih produktivnih karakteristika a u ovo vrijeme je poseban problem iznos obradive površine po osobi, koji je značajno smanjen usljed koncentracije stanovništva na slobodnoj teritoriji zbog mnogih prognanika i raseljenih osoba. Sigurno je da je nemoguće obezbijediti ishranu za ukupno stanovništvo vlastitom proizvodnjom a dodatna teškoća je u tome da razmjena sa susjednim zemljama nije moguća zbog ratnog vihora. Tijekom rata proizvodnja voća bila je značajno smanjena a blizu crte bojišnice potpuno uništena ili zapuštena. Stočni fond zbog ekstenzivne proizvodnje mesa, bez preventivnih mjera, je gotovo uništen. Ratarska proizvodnja za 1994. može se garantirati samo uz pomoć humanitarnih organizacija iz svijeta. Najvažnije je sjeme koje se smatra bolje kvalitete kada dolazi iz zapadnih nego iz istočnih zemalja. Dosadašnja pomoć u sjemenu ohrabruje lokalne agronome u općinama i oni sa optimizmom očekuju pomoć i u budućnosti.

I. Pavel

Prevedite
vaša dokumenta
na engleski jezik
Tel. 32-357

Prvi hrvatski pisac koji je svoja djela tiskao bosančicom

FRA MATIJA DIVKOVIĆ

Divković je uvidio da narod treba poučavati i upućivati, te je dao u Mlecima lijevati slova bosančicom, kako bi ga narod mogao razumjeti. O njegovom životu i radu zna se vrlo malo. Za njega kažu da je bio čovjek plemenit, naobražen i bogobojazan. Divković je rođen u Jelaškama kod Vareša 1563. godine. Pretpostavlja se da je osnove obrazovanja stekao u olovskom Franjevačkom samostanu, a filozofsko-teološki studij u Italiji. Bio je kapelan u Sarajevu, a zatim popovjednik u Kreševu i Olovu, gdje je umro 21. kolovoza 1631. godine, dakle, prije 362 godine.

Divković je u Sarajevu 1609. godine dovršio "Nauk Krstianski za narod slovinski" i započeo pisati "Sto čudesa". Oba djela je tiskao u Mlecima 1611. godine. U Kreševu počinje pisati "Besiede", koje dovršava u Olovu 1614. "Besiede" i "Nauku karstianski smonozeimi stvari duhovniemi" tiska u Mlecima 1616. godine. Divkovićev književni opus čine četiri tiskana djela. "Veliki Nauk karstianski" i "Sto čudesa" tiskani su samo jedanput (1611), "Besiede" dva puta (1611, 1704), a "Mali Nauk karstianski" oko 25 puta. Iz "Malog Nauka" posebno su tiskani "Plač blažene divice Marie" (1786), "Život svete Katarine" (1709). Ova djela M. Divkovića, kao prvog bosanskohercegovačkog pisca na narodnom jeziku, veoma su dragocjena za

našu kulturu sa stajališta literarnog, lingvističkog, paleografskog, ikonografskog i kulturno-povijesnog. "Nauk krstianski" predstavlja enciklopediju duhovnog štiva u prozi i stihu. On je svojim vještim i svježim pričanjem, te lijepim narodnim jezikom oživio srednjovjekovne tekstove i približio ih širokoj čitalačkoj publici. Divković je utemeljitelj cjelokupne književnosti Bosne i Hercegovine na narodnom jeziku, koji on naziva bosanskim, slovinskim i naškim. Govor mu je štokavsko-ijekavski obogaćen dubrovačko-dalmatinskom leksikom. On je svojim zanimljivim duhovnim štivom, te lako čitljivim pismom - bosančicom, stilom i jezikom postao veoma popularan, ne samo u Bosni i Hercegovini, nego i u Dalmaciji. Preradio je starija djela glagoljaša, a pojedine dijelove iz njegovih knjiga nalazimo u glagoljskim rukopisima 17. i 18. stoljeća. Neke odlomke njegovih djela nalazimo u povijesno-književnim hrestomatijama i školskim priručnicima. Djela M. Divkovića su pravi rariteti u našim i inozemnim knjižnicama.

Gotovo da nema nijedne bibliografije, enciklopedije povijesti književnosti i kulture, zbirke radova, leksikona pisaca, čitanke, lingvističkih djela, oglada i dr., a da nije obrađivan M. Divković. Preko 100 poznatih znanstvenika s našeg područja i svijeta pisali su i proučavali njegova djela.

NAŠA POVIJEST

Povelja bosanskog bana Kulina

Povelja je najstariji dosad poznati književni spomenik iz ovih krajeva. Njome bosanski ban Kulin (1180-1204), dozvoljava Dubrovčanima da smiju trgovati po njegovom "vladanju". Trgovačke veze s Dubrovnikom za Bosnu su bile od životnog pitanja, a Nemanja s braćom kušao ih je oslabiti i razbiti. Stoga Kulin sklopi 29. kolovoza 1189. - dakle, prije 804 godina, s Dubrovnikom prvi trgovački poznati ugovor, kojim se obvezao štiti dubrovačke trgovce u svojoj državi i pomagati ih savjetom i djelom. Glasovita Kulinova povelja glasi:

"U ime oca i sina i svetoga duha. Ja ban bos'nski Kulin prisezaju tebi, kneže Krvašu, i vsm građam dubrovčam pravi prijatelj biti vam od sele i do vika, i prav goj držati s vami i pravu viru, do kole sam živ. Vsi Dubrovčane kire hode po mojemu vladanju, trgujuće, gdi si kto hoće kretati, gode si kto mine, pravov virov i pravim srcem voljov

poklon, i da im ne bude od mojih čestnikov sile, i do kole u mene budu, dati im svit i pomoć kakore i sebi, kolikore može, bez vsega zloga primisla, tako mi Bog pomagaj i sije sveto evandjelje. Ja Radoje dijak bana pisah siju knjigu poveljov banov od roždstva Hristova tisuća i sto i osamdeset i devet lit, miseca avgusta u dvadeseti i deveti dan, usičenje glave lovana Krstitelja."

Osim trgovačkih veza Bosnu su s Dubrovnikom vezivali i crkveni odnosi, jer je bosanska biskupija spadala pod dubrovačku nadbiskupiju.

Bana Kulina se narod dugo sjećao kao dobroga vladara i spominjao u pričama ona dobra, zlatna vremena. Kod Visokoga je otkrivena crkva, što ju je podigao ovaj ban i "postavio obraz svoj nad pragom". Kulin ban se spominje kao gospodar velikoga dijela Bosne, gdje su spadale i Usora i Soli.

pripremio: J. Novosel

HRVATSKO SLIKARSTVO XX. STOLJEĆA ekspresionizam

IGNJAT JOB

(1895-1935)

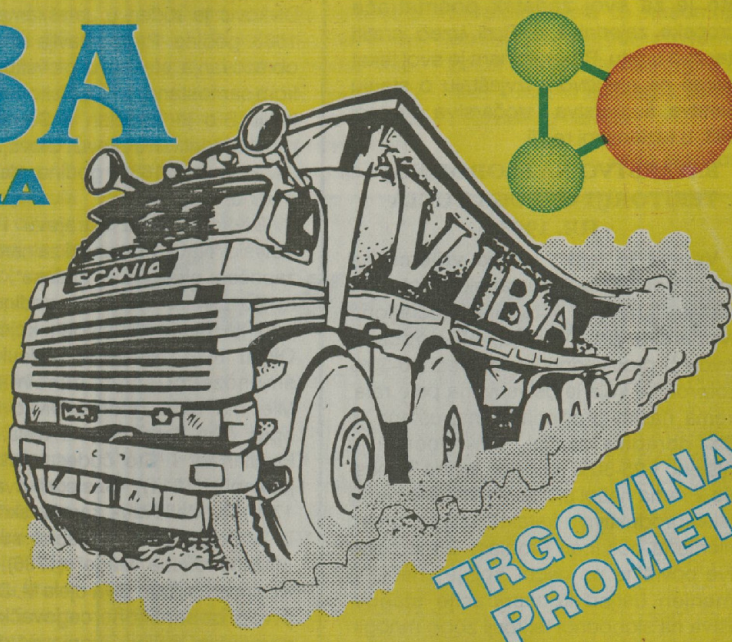
Rodio se u kući građevinskog poduzetnika Paska Joba u Dubrovniku. Završio je višu umjetničku školu u Zagrebu u vremenu Milana Steinera i Save Sumanovića. Bježeći od teške stvarnosti 1921. godine se našao na Capriju naslikavši svoju ranu i neočekivanu sliku "Ribari na Capriju". To je jedna od najljepših slika naše secesionističke romantike.

PrintCom
GRAFIČKI INŽINJERING

"PRINTCOM" D.O.O. Rudarska 61/II 75000 Tuzla, Tel/fax: 075 214-164

VIBA
TUZLA

TRGOVINA
PROMET

Glasnikova križaljka br. 11

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11
12					13						
14				15							
16			17						18		
19		20						21			
22							23				
24						25					

Martin

VODORAVNO: 1. Držanje položaja oko nekog vojnog objekta; opsjeđanje 6. Čovjek koji se iz hobija ili iz ljubavi bavi nekim poslom 12. Muka, stradanje 13. Koja je onakvih svojstava 14. Mjesto u Italiji (anagram: RAST 15. Pravilan raspored prstiju pri sviranju, aplikatura 16. Prevlaka na Malakki 17. Turski naziv rijeke u starovjekovnoj Armeniji 18. Crna šumska kreda 19. Upala nosa, kijavica (množ) 21. Osvrt, oziranjje 22. Oni se bave "plemenitom vještinom" 23. Dio krošnje u drveta 24. Žensko ime odmila, Etela 25. Rival, suparnik
OKOMITO: 1. Snabdijevanje 2. Domoljub 3. Političke partije 4. Ime skijašice Zavadlav 5. Potvrđna rječca 6. Pseudonim židovskog pisma Salamona Rapparota 7. Tenisač Wilander 8. Pogodbena svezca (ukoliko) 9. Naučavanje dominikanca Tome Akvinskog (1879 godine proglašeno zvaničnom filozofijom, rimokatoličke crkve) 10. Strano žensko ime (Evelyn) 11. Polaznik ratarske škole 13. Koštunjavni plodovi jedne vočke 15. Pripovijest, naracija 17. Napad, navala 20. Kratica za "i slično" 21. Podzemni svijet u starorimskoj mitologiji 23. Simbol galija

Hrvatski Glasnik

Informativno-politički dvotjednik

Glavni i odgovorni urednik: mr Ljupko Aždajić • Osnivač i izdavač: HKD "NAPREDAK" • Redakcija: Ozrenskog odreda bb Tuzla
• Urednik: mr Stjepan Pranjić • Uređuje redakcijski kolegij: Ivica Marinović, Ivica Mazić, Franjo Bosankić, Jasmin Hadžimehmedović • Fotoreporter: Robert Andrejaš • Lektor: Zvonimir Sučić • Likovno grafička obrada: mr Branko Lukić • Tehnička priprema i uređenje: "PRINTCOM" Tuzla • Tiska: Grafičar Tuzla • Telefon: 23 69 81 • Fax: 23 13 50 • Žiroračun kod Kreditne banke DD Tuzla: dinarski - 807020-0/7521-55-00082-3, devizni - 72700-0/7521-07-00008-0 • Cijena za inozemstvo 3 DEM